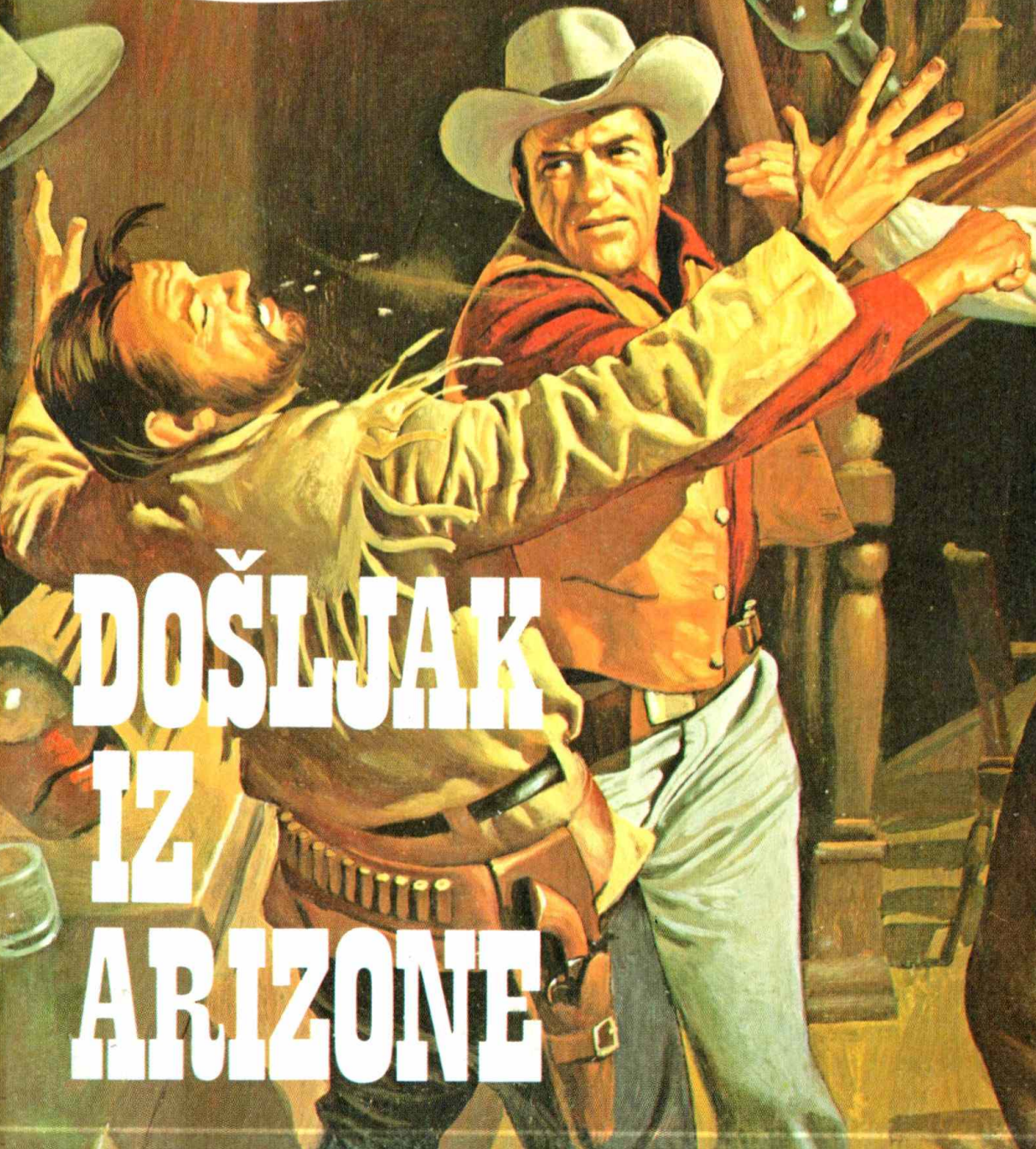

DOŠLJAK IZ ARIZONE

G. F. Unger

DOŠLJAK IZ ARIZONE

G. F. Unger: DOŠLJAK IZ ARIZONE
Naslov originala: MANN AUS ARIZONA
Copyright: Zauberkreis – Verlag, Rastatt
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Fedor Bekl
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

•Laso• – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije •Vjesnik• n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG •Vjesnik•, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR •Vjesnik SSRNH• s oznakom za •Laso•.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za •Vjesnik•.

EKONOMSKA PROPAGANDA: •Vjesnik• Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Osiobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Broderick Lee je došao s juga, preko prijevoja Big-Horse, i zagledao se u velike zaravni i u kanjon nazvan Million. Pred njim se prostirala ljepota od koje mu je zastajao dah. U Arizoni je već vidio mnogo što, ali divlje krasote kraja u koji je stigao nadmašivale su sve.

Pogled se napasao zelenim terasama, zarumenjenim planinskim poljima, spuštao se niz uzak potok koji se svojim bistracem probijao između grimiznih stijena. Crvena planinska sedla presijecalo je bezbroj kanjona stvarajući duboke i guste sjene.

Broderick Lee se promeškolji u sedlu i uzdahne.

— Jest — promrmlijao je — sve je dovoljno lijepo da ovdje nađem svoj profućkani »flush royal«, svoga »Žučka«. Grom od konja! Odmah ću ga prepoznati. Nitko da stavi prst na njega! »Žučko«, dolazim! Idemo, »Mister«!

Zadnje riječi bile su upućene klimavom šarcu kojega je Broderick Lee jašio. Iza »Mistera« klackao se obješene glave te gleći konj.

Tako je počelo spuštanje u kanjon Million.

Broderick Lee bijaše visok i žilav momak, a »Mister« ružan pjegonja koji je vukao za sobom koščato kljuse natovareno ne baš velikim zavežljajima.

U podnožju zaravni što je Meksikanci zovu mesa nađe Broderick Lee pogodno mjesto i naloži vatru — crveno okašće u beskonačnoj noćnoj tami. Na nekoliko koraka grgljala je planinska voda. Zvijezde su treperile na jasnom nebu. Tlo bijaše još toplo od sunčanoga dana.

Broderick Lee je upravo prao sude, kad je začuo topot konjskih kopita. Zvuk je dopirao iz jednoga kanjona. Uskoro su se mogla razabrati tri jahača. Otkrili su Broderickovu vatru, približili se i zastali. Minutu nakon toga počeli su prilaziti.

Čovjek iz Arizone dočekivao ih je nepomičan. U jasnoj noći dobro je razaznavao došljake. Imali su snažne konje i djelovali su kao kauboji.

Jahači su ponovo stali i zagledali se u Brodericka Leeja. Konji su suzdržano frktali. Orma je škripala. Srednji se jahač

nagnuo malko preko konjskoga vrata i rekao: — Opet stranac! Kad je već tako, što radite ovdje?

— Tko ste vi? — uzvratila Broderick Lee pitanjem.

Zapazio je kako je snažan čovjek nervozno trznuo ramenom, a zatim progovorio oštrije negoli prije: — Nalazite se na području ranča »Rimberland«, stranče, a ja sam onaj koji zastupa gazdu. Dakle, što radite ovdje?

Momak je prišao i počeo promatrati opremu što ju je imao Broderick Lee. Kada je pogledao i konja, kimnuo je kao da je načistu s kim ima posla.

— Aha, lovite konje! Imate tri lasa i svako je odviše dobro za goveda. Fine stvari! Za svako od njih moglo bi se dobiti dvadeset običnih. Jasno, došli ste ovamo da uhvatite pastuha, je li, za kojega gazda obećava masnu nagradu?

Jahač se nagnuo postrance i pogledao odozgo Brodericka Leeja. Pri odsjaju vatre dobro se vidjelo lice.

Bijaše to široko i oporo lice snagatora koji je prošao stotine borbi i lomova, i vjerojatno nikad nije bio pobijeden. Na tom se licu to jasno čitalo. A i nestrpljenje. Taj teškaš među jahačima pripadao je onoj vrsti koja jednom pesnicom može držati na okupu krdo sebi srodnih ili ih bezobzirno razjuri.

Takve tipove Broderick Lee je sretao mnogo puta. Na primjer prigodom gradnje željeznice, kad je radio kao nadglednik ili pratilac na teretnim vagonima, a i dok je radio s divljim drvosječama. Ti siloviti i nestrpljivi momci uvijek su držali svoje

skupine čvrsto u svojim rukama jer nisu trpjeli niti protivljenje ni izmotavanje a udarali su za svaku riječ koja im se ne bi svidjela.

Lee odgovori na pitanje uljudno:

— Da, možda ću ga uhvatiti. Dakako, čuo sam da je vaš gazda raspisao nagradu koja iznosi pet tisuća dolara pa zacijelo nemate ništa protiv toga da neko vrijeme tu i tamo postavim ovakav logor. Ili?

Predradnik nije odgovarao. Šutke je promatrao Leeja. Poslije nekog vremena kimnuo je kao da nešto potvrđuje samomu sebi. Onda se iznenada nasmije i udari rukom po sedlanom obluku.

— Do vraga, opet jedan koji traži pet tisuća dolara! — reče.

— I za te pare ne morate pastuha čak ni uhvatiti. Dovoljno je da ga ustrijelite kao vuka. Big Jim Rimberland plaća i tad.

— Ali mene ne zanima nagrada — uzvratila Broderick Lee mirno. — Mene zanima pastuh. Čim ga uhvatim, napuštam ovaj kraj.

Rimberlandov predradnik podigne ramena, uzdahne i klizne sa sedla.

— Momče, ja sam Mac Hammer — reče i pride bliže. — Znaš, nisam baš šaljivčina. Osim toga, najbolje će biti da ti odmah kažem kako sam se zakleo da ću uhvatiti toga pastuha. Moj gazda ga mrzi iz dna duše i bio bi sretan da ga vidi krepana u prašumi, ali ja tu životinju volim. U prošlih nekoliko mjeseci prebio sam zbog toga sedamnaest momaka koji su došli iskušati sreću. Vi ste osamnaesti čovjek kojega ću

rastrgati u komade ako se odmah ne pokupi i ne ode. Jeste li me dobro razumjeli?

— Aha! Ali je li gazdi poznato da njegov zastupnik protjeruje druge kako bi sam uhvatio »Žučka«? — upita Broderick Lee.

— Pa, to ne zna. Niti će mu itko reći jer je svakome potrebno zubalo — grubo će Mac Hammer.

Broderick Lee se osmijehne.

— Aha, vi uistinu ne znate za šalu — reče. — Što se mene tiče, i meni je zubalo potrebno za žvakanje. Ali možete ipak ići k vragu. Sutra ću doći na ranč i razgovarati s gazdom.

Broderick Lee jedva dovrši rečenicu kad sijevne pesnica Maca Hammera poput buzdozana. U zadnjem trenutku izmaknuo je glavu i odmah udari ljevicom tik iznad kopče na remenu Hammerovih hlača.

Mac Hammer jaukne. Od udarca se pognuo i iz toga je stava navalio kao bivol. Lee je hitro izmaknuo. Osjetio je da su leđa dodirnula stijenu. Mac Hammer kao da ga je htio udariti glavom i priklještit ga. Njegove ručetine posegnule su za Leejevim podlakticama.

Lee skupi obje pesnice i udari Maca Hammera u zatiljak. Istoga trenutka munjevito je podigao desno koljeno. Zatim se bacio u stranu. Osjetivši da ima čvrsto tlo pod nogama pogledao je što rade preostala dva jahača.

Hammerovi jahači sjedili su na svojim konjima nepokretni, miroljubivo prekrivenih ruku.

Broderick Lee se primiri. Mac Hammer je sjedio na zemlji pokrivajući dlanovima lice. Pri-

tom je mrmljao i gundao kao ranjeni medvjed.

— Najbolje bi bilo da ostanemo u granicama šale — reče Broderick Lee. — Zadovolji se time što si izmlatio sedamnaest jakih momaka. Nije li to lijep uspjeh, ha?

Mac Hammer polako ustade.

— Čekao sam tebe! — drekne i navalio ponovo.

Taj put pokušao je širokim udarcima. Nije se pokrивao i riskirao je. Lee ga pogodi s nekoliko direkta ali ga jedan udarac iz punoga zamaha obori s nogu. Pesnica ga je zahvatila preko uha i sljepoočice. Oglušio je. Brzo se otkotrljao u stranu, no tako da se približi protivniku. Poslužila ga je sreća. Mac Hammer se spotakao o njega i također pao.

Obojica su ustala kao na komandu. Lee se pognuo i bacio naprijed. Ramenom je zahvatio Hammera iznad koljena. Pali su kao pokošeni. I opet su brzo ustali. No taj put bijaše Lee malko brži. To mu je omogućilo da s nekoliko udaraca pogodi Hammera zdesna i slijeva. Kad je razjareni protivnik ponovo pojurio na njega sagnute glave, Lee odskoči, okrene se i pogodi ga u vrat. Ljevicom je uspio uhvatiti Hammerov remen. Sruvši u prazno Hammer se zavjesio kao vreća. Lee ga još jednom udari u zatiljak.

Hammer prekasno ispruži ruke i lupi glavom u stijenu.

Borba bijaše okončana.

Broderick Lee se okrene prema jahačima. Osmijehivali su se. jedan reče:

— Stranče, ne uzbuđuj se! Bila je to njegova borba, ne naša.

Mac Hammer ima prilično tvrdu lubanju.

— Uzmite ga sa sobom — zadisano će Lee. — Pokupite ga prije negoli dođe k svijesti. Prije negoli uzmem revolver. Ne bi htio razbijati ruke na takvu panju.

Jahači su pogledali u Leejev kolt koji se klatio nisko uz bedro i sidoše odmah sa sedla.

— S njim je gadno — mrmljao je jedan. — Utuvio si je u glavu da jedino on smije uhvatiti toga prokletoga pastuha i pripitomiti ga.

Drugi jahač dodaje:

— Stranče, ako Mac Hammer nije prebio kičmu, oderat će vam kožu. Bilo bi lukavo da nestanete. To je moj dobronamjerni savjet.

Poslije tih riječi jahači su se sagnuli da podignu Maca Hammera. S mukom su teškoga čovjeka položili poprijeko u sedlo.

Otišli su bez riječi.

II

Kad se sljedećega jutra sunce uzdiglo za dva pedlja iznad dalekih brda, Broderick Lee je s brežuljka promatrao ranč „Rimberland“. Glavna zgrada bijaše jednokatnica podignuta od debelih balvana. Prava rezidencija moćnoga stočara.

Slijeva je duga spavaonica i blagovaonica. U tim je zgradama mjesta za šest ili sedam tuceta jahača. Na drugoj su strani radionice, skladišta i sjenici. Iza toga, u blizini koralala nalaze se staje.

Velik ranč.

Koralima se kreću izvrsni primjerci rasplodnih kobilica, nekoliko sjajnih pastuha, ždrebad,

i mazge najbolje vrste. Posvuda vrve ljudi. U jednom oboru konj je upravo zbacio vjerojatno svojga prvoga jahača.

Broderick Lee je promatrao sve to, prisjećajući se da je prije stanovitoga vremena i sam bio predradnik na isto tako velikom ranču. Radio je sve do onih dana kad je u Utahu čuo za žutoga pastuha.

Polako je počeo silaziti. Uskoro je stigao do puta koji vodi na ranč.

Na debeloj poprečnoj gredi vratnica pribijeno je veliko umjetnički otkovano slovo „R“. Taj znak vidio je Broderick Lee na svim govedima po pašnjacima: „Rimberland“.

Broderick Lee mirno krene preko širokoga dvorišta. Zauzvatio se kod priveza ispod pojilišta. Ovdje je spuznuo iz sedla i privezao oba svoja konja. Znao je da ga ljudi promatraju.

Opušten i gipka koraka krenuo je prema stubama što vode na verandu glavne kuće. No prije negoli je stigao do njih, začu se divlji poklik. Broderick Lee stade i ogleda se.

Između staja koje su Brodericku Leeju zatvarale pogled prema oborima pojavio se plećati Mac Hammer.

— Hej! viknuo je idući dugim i zamašnim korakom prema došljaku.

Lice Maca Hammera nije se još oporavilo. Zacijelo može gledati samo jednim okom.

— Hej, pasji sine — urlao je — ovdje si! Fino, neću te morati tražiti.

Broderick Lee brzo pogleda prema verandi. Ondje se pojavio visok i vitak čovjek u tamnu odijelu. Na njegovu crnom

prsluku svjetlucala se šerifska zvijezda. Taj je čovjek ostao stajati ispred otvorenih vrata. Oštro je odmjerio Brodericka Leeja a onda se zagledao u Maca Hammera. Zatim je polako okrenuo glavu i doviknuo u kuću:

— Halo, Jim, dođi van! Vidjet ćeš čovjeka koji je prebio tvoga predradnika.

Poslije tih riječi čovjek sa šerifskom zvijezdom brzo pride ogradi verande, nasloni se i reče:

— Mac, ostani gdje jesi!

Mac Hammer bijaše udaljen od Brodericka Leeja još samo tri koraka. No stao je odmah i mrzovoljno, pa čak i prijeteci promatrao šerifa.

— Jubal — rekao je — na ovom ranču ne možeš naredivati. Uostalom, u mojoj je namjeri samo to da ovoga momka izmlatim.

Mac Hammer htjede prići Brodericku Leeju, no na verandi se pojavio čovjek u invalidskim kolicima. Sjedio je uspravno i pokretao rukama kotače. I u kolicima je djelovao gorostasno. Glava kao da je istesana u tamnom drvetu. Lice brončano. Gusta kosa sijeda. Brada također bijela i vrlo šiljata.

Čovjek dobaci svome predradniku jedan jedini pogled. Broderick Lee je čuo kako je Mac Hammer trpko uzdahnuo.

Broderick Lee okrene leđa Macu Hammeru, pride verandi i pogleda čovjeka u kolicima.

— Razgovaram li s Jimom Rimberlandom? — upita mirno.

— Da. Sukobili ste se s mojim predradnikom?

— Ah, bila je to samo mala šala — sa smiješkom će Brode-

rick Lee, pogleda uprta u rančerove oči.

Bile su zelenosive, jasne, pametne i oštre.

— Vaš čovjek htio me otjerati iz ovog kraja — nastavi Broderick Lee. — Ali prešao sam šesto milja da bih uhvatio pastuha »Žučka«. Ovom prigodom molim da mi dopustite ostati na ovom području. Zovem se Broderick Lee.

Čim je Lee završio, javio se iza njega Mac Hammer: *

— Gazda, jesi li čuo? On bi htio uhvatiti pastuha koji bi izmakao i vragu. Osim toga, on bi ga htio uhvatiti, ali ne ustrijeliti! Rekao je da bi s tom životinjom odmah napustio naš kraj. Zato sam ga pretukao.

— Ne čini mi se da si ti pretukao njega — reče Big Jim Rimberland, podigne ruku i pozove prstom Brodericka Leeja.

— Dodite bliže!

Broderick Lee nikad nije volio takve naloge i oklijevao je. Ali potisnuo je ponos i popeo se tri stube.

Rančer upozori na svoje opružene noge.

— Do pasa sam u gipsu — reče. — Nikada više neću moći pravo hodati ni jahati. Postao sam bogalj. A bio sam kralj. Imam veliko kraljevstvo, jednog sina i kćer. Ali sa mnom sve odlazi do vraga. Zato bih htio živjeti što dulje. Možda dobijem zeta svoje vrste. Sve bi bilo spašeno. No, Lee, vi biste dakle htjeli uhvatiti pastuha i odvesti ga?

— Tako je! Nisam došao po nagradu što ste je obećali. Ne zanima me. Hoću pastuha, i ništa drugo.

Jim Rimberland još jednom

pomno promotri došljaka iz Arizone.

Zatresao je glavom.

— Taj je pastuh ubio trojicu ljudi. Mi smo ga kraće vrijeme držali u čvrstom koralu. Najbolji jahači čitavog kraja pokušali su ga slomiti. Nisu uspjeli. Jednoga je ubio čim je pao sa sedla. Drugoga je osakatio i čovjek je četiri tjedna zazivao smrt. Zatim sam pokušao ja. Nisam mogao promatrati kako ta životinja tamani najbolje ljudi. Pokušao sam i izgubio. Završio sam u ovim kolicima. Dva dana poslije pastuh je razvatio ogradu i pobjegao, povevši sa sobom dvadeset vrijednih kobila. Jedan od mojih ljudi pokušao je to spriječiti. Pastuh ga je odmah napao i smrskao mu lubanju. Ubojica! Mrzim ga! Želim ga vidjeti krepuna! Eto, takva je to priča Lee. Možete ga ganjati mojim područjem. Bude li vam potrebna pomoć, dobit ćete je. Ali ako uistinu uhvatite pastuha, mora biti ubijen. Doći će moji jahači i učiniti što bude potrebno. Pastuh će biti ustrijeljen pred mojim očima. Za to dajem pet tisuća dolara. Sad vam je sve jasno, je li?

— Da — reče Broderick Lee i pogleda šerifa.

— To je moj brat, Jubal Rimberland — reče rančer. — Uredio sam to da bude imenovan šerifom, kako bih sve oko sebe mogao držati pod stvarnom kontrolom. Jeste li sve dobro razumjeli, Lee?

— Jesam! Pogotovu to kako su vrlo male moje šanse da sa živim pastuhom napustim ovaj kraj.

— Nikakve!

— Dobro — promrmlja Lee. — Moram ga najprije uhvatiti. A onda ćemo vidjeti razvoj stvari. Meni se čini da je vaša mržnja luda. Svaka plemenita životinja bori se za svoju slobodu. Sveto je pravo pastuha da se prisili opre svom svojom snagom i divljinom. Kažete da je ubojica. Kad biste uhvatili lava, ili tigra, i kad biste ga htjeli držati na uzici, morali biste računati s tim da riskirate život. Zar da zato mrzimo životinje? Imali ste pastuha u kora-

lu, ali krivo ste postupali s njim. Htjeli ste ga slomiti. Umjesto toga trebalo je zadobiti njegovo povjerenje, stvoriti prijateljstvo. Drukčije ne ide. Sve je bilo učinjeno! Ja znam tu životinju! Pripadala mi je kao ždrijebe. Zvao sam ga »Royal Flush«. Jedan momak mi ga ukrao. Prije me oborio metkom. Taj je klip uprskao sve što je mogao. Pastuh je počeo mrziti ljude. Ubio je i njega. I dočepao se slobode. Otišao je tisuću milja daleko. Dvije godine nisam čuo za njega. A sad sam čvrsto uvjeren da je moj »Royal Flush« izrastao u »Žučka«, da je to ista životinja. Uхватit ću ga. Daka-ko, neće me prepoznati, ali... Mister Rimberland, htio bih u miru napustiti ovaj kraj. Zato mi skinite s vrata svoje jahače i ovoga šerifa.

Broderick Lee podigne uljudno ruku na pozdrav i htjede otići. No Jim Rimberland ga je zadržao riječima:

— Brzi ste u potezanju, je li?

— Dovoljno da se ne boji nikoga od vaših ljudi — reče Broderick Lee, pogledavši pri tom šerifa.

Šerifovo lice, na kojemu se razaznavala mala sličnost s rančerom, ozari smijeh.

— Lee — reče šerif mirno — ne-
mojte izazivati kavgu u ovom kraju. Pratit ću vas s oba oka. Budete li radili bilo što za nas nepovoljno, iskušat ću kako ste brzi sa svojim koltom.

Lee još jednom pomno pogleda toga čovjeka. Šerif slegne ramenima i okrene se prema Macu Hammeru koji je stajao stisnutih pesnica i upravo počeo govoriti:

— Gazda, ovaj će momak donijeti na naše livade nove brige i nevolje. Bilo bi najbolje da ga odmah potkrešem. Možda on i nije u lovu na konje nego doušnik Laneove bande.

Broderick Lee se napola okrene i pogleda rančera.

— Rimberland — rekao je —
zauzdajte ga. Ako me još jednom napadne, bit će vam potreban drugi predradnik. Toga mi je bizona dosta!

Krajičkom oka zapazi Broderick Lee kretanje na otvorenim kućnim vratima. Okrenuo je leđa Macu Hammeru i iznenađeno se zagledao u djevojku koja se tako iznenada pojavila. Zacijelo je čitavo vrijeme stajala u sobi i čula svaku riječ razgovora. Vrata bijahu otvorena.

Broderick Lee dohvati obod šešira i lako se nakloni. Pri tom je čvrsto gledao u velike djevojčine tamnomodre oči. Imala je malen i malko prčast nos. Lice rasno i odlučno. Jedra usta djelovala su osjećajno. Kosa bijaše boje sjajnoga kestena.

Djevojka se osmjehnula strancu i rekla donekle grlenim ali melodičnim glasom:

– Mister Lee, mislim poput vas da pastuh nije ubojica, nego da se bori za svoju slobodu i svoj ponos. Tko se s njim bori i izgubi, ne mora se sramiti.

Big Jim Rimmerland srdito zagunda:

– Ubogaljio me. Dosta! Želim ga vidjeti kao strvinu!

Jim Rimmerland podigne glavu i obrati se Macu Hammeru:

– Mac, ostavi ovoga čovjeka u miru! Jasno? U miru! Neka iskuša svoju sreću. Ne bude li htio pastuha ubiti, imat ćete dovoljno zabave. Tad.

Jim Rimmerland zaključio razgovor kretnjom ruke i krene natraške u kuću.

Broderick Lee počeo polako silaziti niza stube. Ispred Maca Hammera je zastao i osorno ga pogledao.

– U jedno sam siguran – rekao je – a to je: ako uhvatim pastuha, niti vi nećete dopustiti da bude usrijeljen.

– Točno! – reče Mac Hammer. – Ali uzet ću vam ga. Uzeo bih ga i samom vragu! – procijedi Mac Hamer i pljune pred Brodericka Leeja.

– Dobro, Mac ali tad ću pucati. I onda ako se kraj vas nađe ovaj šerif i čitavo krdo revolveraša.

– Lee dođe do svojih konja i uzjaši.

Prije odlaska baci još jedan pogled prema rančerskoj kući.

Djevojka je stajala pred ulazom. Mahala je i dovikivala: – Mnogo sreće! Ako ga uhvatite, zovite me, molim vas! Htjela bih vidjeti kako ćete se snaći s njim.

Broderick Lee se osmjehnue, podigne šešir na pozdrav i ode iz dvorišta.

Krenuo je prema gradu. Iz smjera korala dolazila su dva jahača. Odmah ih je prepoznao: jučer su bili s Macom Hammerom kod njegove logorske vatre.

– Prijatelju, bili ste hrabri ili ludi – reče jedan jahač i svoju sumnju potvrđu grimasom.

– Sad zacijelo radite za Jima Rimmerlanda – reče drugi, pirgavi.

– Drugačije ne mogu protumačiti to da još živite. Mac Hammer je dobio zapovijed, je li?

– Da, da me pusti na miru. Ali ne radim za Jima Rimmerlanda. I nadalje za svoj račun tražim pastuha. Ali žele mi ga oteti. Budite sigurni da to nikomu neće uspjeti.

Dok su tako stajali, Broderick Lee se sjeti nečega i pokaže palcem prema kući.

– Kako se zove djevojka?

– Patricia, ali mi je zovemo Pat. Tja, momče, nama se svidalo ono s Macom Hammerom. No mi smo u sedlu za ovaj ranč. Bilo bi nam žao kad bismo ikad morali u vas pucati – reče jahač orlovskoga lica.

Njegov pjegavi drug potvrdi to glavom i doda: – Ne namjeravamo ovdje raditi dugo, ali karte vam loše proriču. Mnogo sreće!

Jahači su vratiše prema korallima.

Broderick Lee nastavi svoj put. Kad je prešao otprilike deset milja, ugledao je u daljini drvenjare Signala. Bio je to stočarski gradić u kojemu je živjelo mnogo mormona. Lee odvede svoje konje najprije u kovačevo dvorište.

– Obosili su – reče kovaču. – Za svaku dobru potkovu plaćam dolar iznad cijene.

– Potkovat ću ih prvorazredno

– obeća kovač i poče prizivati svoje pomoćnike.

Lee ode do trgovine i preda trgovcu svoj popis.

– Uzet ću to poslije – reče.

Kod brijanja se obrijao i uredio kosu, u restoranu je dobro ručao a onda je otišao u salun »Million« da kuša viski i popije hladno pivo.

Za točionikom nije bilo nikoga. U kutu je sjedilo nekoliko ljudi uz poker. Pokraj njih je stajao pipničar ali se odmah okrenuo i pogledao došljaka, pitajući ga što želi.

Lee je dobio pivo i mali viski. Pipničar ga još jednom oštro odmjeri i vrati se kartašima.

Broderick Lee poče polako pijuckati. Pivo bijaše dobro. Lee stane smatati cigaretu i razmišljati o stvarima koje je smatrao važnima u tom trenutku.

Bio je to ponajprije pastuh, »moj Žučko«, kako ga je zvao. Bio je siguran da je taj pastuh uistinu nekadašnji njegov »Royal Flush«. Smatrao je jednostavno nemogućim da bi negdje postojalo još jedno takvo grlo.

Ovdje u Utahu zvali su ga »Yellow Blizzard«, prema čemu je nastalo kraće ime »Žučko«. Sad bi mu moralo biti sedam godina.

Prije toliko godina pripadao je Leeju, kad je vodio mali ranč i bavio se konjima. Jednom je ostao kod njega neki stranac na noćenju. Slijedećega dana je otišao. Prije toga dugo je promatrao ždrijepca u koralu. Dva dana nakon toga dočeka Brodericka Leeja na vratima brvnare puščani metak. Prije nego li je izgubio svijest vidio je kako se na rubu šumarka pojavio stranac kojemu je pružio prenoćište.

Sretnim slučajem Leeja je toga dana posjetio susjed i previo ga. Pravim čudom mogao je četiri mjeseca poslije toga sjediti vani na suncu. Još dva mjeseca bila su potrebna da bi se mogao popeti na konja.

Čim se Lee osjetio sigurnim u sedlu, krenuo je u potragu za strancem koji ga je oborio metkom i

ukrao mu konja. U jednomu malom mjestu pokazali su mu grob tog čovjeka. Pričali su mu da ga je mlađi pastuh ubio i onda pobjegao.

Broderick Lee je nastavio traganje. Tu i tamo čuo je za divljega žutog pastuha, no onda bi izgubio trag. Morao je prekinuti traganje. Više nije imao ni prebijenog centa.

Kako je ime Brodericka Leeja u Arizoni bilo dobro poznato, dobio je posao kao predradnik na velikom ranču. Ovdje ga je i zatekla vijest o žutom pastuhu koji je i Utahu, u području Million-kanjona, uhvaćen i opet izgubljen, pošto je ubio trojicu jahača.

Broderick Lee napusti svoj dobar posao i da se na daleki put. I što se više približavao kanjonu Million, to je češće slušao priče o žutom pastuhu.

Tad se Broderick Lee sjeti da ga je Mac Hammer pokušao optužiti kao doušnika Leonove bande. Prema tomu, u tom kraju ima također razbojnika i kradljivaca goveda. Jim Rimmerland ima dakle neprilika. Vjerojatno sve većih.

Broderick Lee se obrati pipničaru koji je neprestano promatrao kako teče partija pokera. Već je otvorio usta da naruči još jedno pivo, kad zapazi nešto. Stisnuo je usnice i promatrao što će se dalje događati.

Stajao je dovoljno daleko od stola pokeraša da vidi i njihove noge. Igrala su petorica potpuno različitih ljudi. Dvojica od njih raznijemila su ispod stola karte. To je izvedeno vrlo jednostavno. Jedan je gurnuo kartu u podvinutu nogavicu, spuštenu duboko preko jahaćih čizama, i ispružio nogu. Onaj nasuprot njemu izvukao je kartu i zataknuo drugu.

Pipničar je morao vidjeti tu razmjenu, ali on je mirno pratio igru.

Broderick Lee promatrao je od toga trenutka pažljivije.

III

Već prilikom ulaska letimično je pogledom Lee utvrdio da su najma-

nje trojica od prisutnih bezobzirni momci.

Četvrti čovjek bio je odjeven u tamno, gotovo elegantno odijelo koje je upozoravalo na profesionalnog kartaša. Na njegovoj svilenjoj kravati svjetlucala se zlatna igla s velikim dijamantom. Taj čovjek bijaše visok i vitak. Djelovao je hladno i otresito. Na njegovu duguljastu tamnom licu nije bilo kretnji. Mutne oči djelovale su umorno.

Tu vrstu ljudi poznao je Broderick Lee predobro.

Peti čovjek za stolom bio je mlad. Bio je odjeven rančerski, no sve bijaše prvorazredno, od čizama po mjeri do raskošno izrađenog kožnatoga prsluka.

Mladić je plavokos. Zapažala se stanovitna sličnost s Patricijom Rimmerland. Zurio je u svoje karte i osmijevao se. Onda reče oštro:

– Momci, ja sam doduše bankrotirao, ali Lesly Faro dat će mi kredit, je li? Ova me karta ne obara sa sedla! Idem do kraja jasno?

Mladić pogleda crnoga kartaškog lisca.

Kockar kimne i reče ne trznuvši nijednim mišićem: – Jamačno, Jack! U mojoj kući imaš kredit do stotinu tisuća dolara. Tvoj će otac već platiti, makar te poslao k vragu.

– Big Jim neće morati platiti, dragi moj, jer ovo dobivam! – reče mladić otežući.

Pipničar posegne rukom u džep, izvadi papir i olovku, postavi to na stol i uzmakne.

– Jack, napiši koliko para želiš – reče Lasly Faro, kockar i vlasnik saluna.

Mladić, za kojega je Broderick Lee sad znao da je sin Jima Rimmerlanda, obližne donju usnicu. Još je jednom pogledao u karte i odlučio.

– Dobro, momci, podižem za novih tisuću dolara!

Svota je ispisana na papiru i žeton je bačen na hrpu novčanica što leži na sredini stola.

Slijedeći se igrač osmijehnuo. Bio je barem napola Meksikanac, no izvrsno je govorio engleski. Bio je

tamnoput, srednje visine, vrlo okretan kao pantera. Svatko bi rekao da je lijep. I svatko bi potvrdio da je njegova brada uistinu dobro njegovana. Odijelo bijaše također tamno ali jednostavno. Samo na njegovu crnom stetsonu sjajio se zlatan opšav.

– Sad će biti veselo! – smijao se taj čovjek i izvadio nov svežanj novčanica, bacivši pri to pogled prema Brodericku Leeju.

Broderick Lee ostade miran. Ničim nije odavao svoje osjećaje.

I kartaš koji očito bijaše Teksašanin mirno je nastavljao igru. Bio je visok i košcat, sasvim svijetle kose. Djelovao je kao opasan pustinski vuk. I on je jednim pogledom odmjerio Leeja.

Slijedeći je igrač također bacio tisuću dolara na hrpu, ne izustivši pri tom ni slova.

Taj je igrač bio gotovo četvrtast. Cijeli se sastojao isključivo od bridova i uglova. Izgledao je kao kamena hrid koju ne možeš pomaknuti. Nosio je izbljedjelu jaknu od korda, raskopčanu tako da se ispod pazuha vidio tamni držak revolvera.

Kad je i on odmjerio neznanca u salunu, Lee osjeti hladan žmarac upzorenja.

Red bijaše na Leslyju Faru, kockaru i vlasniku saluna.

– Sve se čini kao da svi imaju sjajne karte – reče on opušteno – ili kao da svi blefiraju. No to ćemo, dragi moji, provjeriti. Povećavam još jednom. Na stol se stavlja još pet tisuća dolara po glavi, ili se izlazi iz igre.

Lesly Faro mirno izbroji svotu u novčanicama po stotinu dolara.

Broderick Lee se čudio toj gomili novaca na stolu. Za to bi običan kauboj morao raditi čitavog života poput maršeta. Na pošten način to nitko ne može zaraditi.

Pipničar se okrene prema Leeju i reče mu hladno: – Stranče, stavi-

* stetson – šešir široka oboda (op. ur.)

te novac za piće na točionik. – Ostat ću još da promatram igru – uzvрати Lee mirno.

Sad su ga pogledali svi igrači odjednom. Mladi Rimberland dobaci:

– Ne želimo promatrače, momče! Idite napokon do vraga!

Broderick Lee nije uzvратио. Niti se pomaknuо.

– Ah, okončajmo najprije ovu partiju – reče čovjek sa zlatnim opšavom na šeširu, prikupljajući svoj ulog.

Jack Rimberland je ispisivao nov zeton.

Petorka je ostala u igri i nitko nije uzimao nove karte. Kad je došao red na Lesly Faro, osmjehnuo se:

– Igra se pošteno, je li? Ne podizem. Pokrivam.

Četiri asa sa sedmicom.

Broderick Lee nije ništa drugo ni očekivao jer je vidio kako je taj čovjek s Meksikancem izmijenio karte.

No Jack Rimberland je postavio fleš do dame u slijedu po bojama. Pri tom se nagnuo naprijed i rekao trijumfalno:

– Ima li netko možda bolji fleš?

– Dakako – naceri se Meksikanac. – Ja. Pik, kralj, amigo!

Meksikanac položi svojih pet karta. Njegove oči sjale su kao ulaštena dugmad.

Jack Rimberland skoči sa stolca, prevrne ga i posegne za revolverom.

– Prokleti majmune! – derao se.

– Pika kralja bacio sam prije ja. Kako je dospio k tebi?

Broderick Lee mu je to mogao reći, ali više nije bilo vremena za duga objašnjenja. Lee je morao spasiti lakomislenoga ludoga mladića koji je htio potegnuti revolver.

Broderick Lee baci pivsku čašu kojom se dotad igrao. Bila je debela i teška. Pogodila je uho i slijepoočicu Jacka Rimberlanda. Mladić je klonuo i pao na koljena. Njegov se kolt otkotrljao podom posutim piljevinom. Zatim Jack Rimberland pade na lice i prsima pokrije oružje.

Broderick Lee je promatrao ostale. Svi su potegnuli oružje brže nego li mladić i čekali su samo to da podigne cijev.

Pipničar se povukao do zida. Nekoliko sekundi bilo je tako tiho da se čulo disanje.

Tada Lesly Faro reče polako i hladno:

– Stranče, mudri ste!

– Obično se snalazim – uzvрати Broderick Lee meko, dok mu je ruka napola otvorena visjela iznad drška njegova peacemaker kolta.

– Mladić je onesviješten – reče Lee poslije stanke. – Sad vam ne prijeti. Nitko ga ne mora ustrijeliti, je li?

– Rekao sam da ste mudri, stranče – ponovi vlasnik saluna. – Zašto mu niste pomogli drugačije? Znam da ste vidjeli kako smo razmijenili karte. Zašto niste izvukli kolt?

– Još vas ne poznajem – odgovori Lee. – A šerif mi je zabranio da na njegovu području još jednom zadjenem kavgu. Naime, dogodilo se da sam premlatio Maca Hammera. Tko mi jamči da niste šerifovi prijatelji? Mladić vam je zaprijetio revolverom i ja sam ga oborio. Pošteno, je li?

Broderick Lee se nasmije jer se moglo vidjeti kako je društvo postalo nesigurno. Onaj uglati reče:

– Hm, kažete da ste pretukli Maca Hammera. Šalite se?

– Ni najmanje. Dapače, nije bilo teško – podrugljivo će Broderick Lee i polako pride Jacku Rimberlandu.

Pogledao ga je kratko i obratio pažnju ostalima.

– Zapazio je vašu varku i posegnuo za oružjem. Imali ste prokleta mnogo razloga da ga izrešetate, je li?

Četvorka je gledala u Brodericka Leeja. Pipničar je uzmakao. U prostoriji se osjeti miris smrtnе opasnosti. Broderick Lee je osjećao da su se kartaši

odlučili. Njegov fini instinkt govorio mu je to jasno i glasno.

Prilika bijaše jasna. Sina Jima Rimberlanda izazvali su na oštar poker. Varali su. Razliučeni mladić potegnuo je oružje. Netko ga je pogodio i pred cijelim se svijetom moglo reći da je obranio svoju kožu ili život nekoga drugoga.

Lee je znao priču napamet. Jedino nije znao stvarne razloge.

– Ako koga svrbe prsti – reče Broderick Lee hladno – neka pokuša. Ne jedem kvasac da bih se nadimao, ali jamčim gadnu cijenu. Recimo, dvojica će zacijelo ispružiti pete. Zovem se Brod Lee. Meks, jesi li kad čuo za mene?

Crne Meksikančeve oči žmirnu.

– Aha – reče. – Tvoje je ime poznato u Arizoni i u Novom Meksiku. Čuo sam ga i u Teksasu. Ali ja nisam nastao za plotom. Samo izgledam ovako. Ako me još jednom nazoveš Meks...

Čovjek stisne usnice. Zatim pogleda svoje partnere.

– Ja sam ovdje gotov – reče i krene.

Polako je obišao Leeja i Jacka Rimberlanda i pošao prema vratima. Druga dvojica podoše za njim. Ostali su samo Lesly Faro i njegov pipničar.

– Juan Mescal dakle zna vaše ime – promrmlja vlasnik saluna. – I odjednom se prestrašio. Ali ja vas ne poznajem i ne plašim se kao zec. Usput rečeno, ne dolazite više u moj salun. Ostim toga, ne predviđam da ćete živjeti dugo. Ono su bila tri gadna tigra iz Laineove bande. Niste li im se

svidjeli. Sad uzmite Jacka Rimberlanda i nestanite. Jeste li me čuli?

– Aha – potvrdi Broderick Lee, baci pola dolara za piće i pode prema vratima. Iza njega se uzdišući i jaučući podizao Jack Rimberland.

Broderick Lee je stajao vani kad je zdepasti pipničar izbacio Jacka Rimberlanda. Mladić se još teško držao na nogama i pipničar se nije morao mnogo truditi.

Jack Rimberland posrne na daščanoj verandi i zaustavi se na ogradi. Ovdje je neko vrijeme mirovao i oporavljao se. Tad se odjednom uspravi i htjede se vratiti u salun.

Broderick Lee mu prepriječi put.

– Mladiću, dobio si oštru lekciju – rekao mu je. – Pomalo dolazi vrijeme da je shvatiš. Sjedi na konja i podi kući. Prije negoli tko sjedne za stol da igra poker sa četvoricom takvih bezobzirnih vukova, mora postati tigar.

– Pasji sine, vi ste me oborili! – drekne mladić i htjede udariti Leeja šakom u lice.

Lee uhvati Jacka Rimberlanda za ručni zglob i zavrne ga.

– Dječaće – reče – niti ja ne bih s njima izišao nakraj. I meni bi dvojica bila previše. Ali htjeli su te ustrijeliti i zato sam te oborio na pod. Nisam se htio boriti s njima. Niti s tobom. Shvati to!

Lee ispusti mladićevu ruku. Jack Rimberland poče djelovati trijezno. Obrisao je lice i uzdahnuo.

– Glup sam! – reče. – Nisam Big Jim! Njegov sam sin,

ali blefer. Stranče, hvala! Uistinu ne bih mogao zahtijevati da se zbog mene date izrešetati. Bilo je dovoljno ono što ste učinili. Još jednom, hvala!

Jack Rimberland ponovo obriše lice, opipa bolno i nabrekli uho i pode pomalo teturajući.

Brodericku Leeju bilo je toga grada dosta. Pošao je k svojim konjima, pogledao potkove i otišao do dućana. Ovdje je uzeo svoju prtljagu i čvrsto je vežao uz teretno sedlo svoje druge životinje. Zatim se popeo i krenuo, razmišljajući o mržnji što ju je izazvao kod kartaške četvorke.

— Big Jim Rimberland ima zacijelo mnogo neprijatelja — mrmljao je Lee samomu sebi.

— Vjerojatno je cijeloga života bio oštar prema drugima i nestrpljiv. Sad je nemoćan bogalj i mora se oslanjati na brata ili predradnika. Danas je zamalo izgubio sina.

Zadubljen u misli nastavljao je put.

IV

Broderick Lee nije sišao sa sedla gotovo čitavog poslijepodneva, do samoga sumraka. Promatrao je i proučavao kraj. I činio mu se sve ljepšim u svojoj divljini. Često je vidao Rimberlandova stada. Jednom je prošao pokraj kaubojske kolibe. Dvojica jahača koji su stacionirani ovdje promatrala su ga bez riječi i kimnula prijateljski na pozdrav.

Kanjonu su vodili prema visoravni, s koje su se u daljini uzdizala planinska sedla i tupi vrhovi.

Ovdje je vjerojatno zemlja divljih konja.

Lee ude u najširi kanjon, prateći potočić koji mu je veselo grgoljio u susret. U kanjonu bijaše već vrlo tamno. Pola milje put se neprestano penjao, prolazeći između velikih stijena. Zatim se kanjon proširio u malu prodolinu.

Desno ispred sebe opazi svjetla. Istoga se trenutka javi vuk. Nije mogao biti posrijedi pas. To nije bilo lajanje nego zavijanje.

Lee zastane oklijevajući. Htio bi znati je li brvnara pred njim također jedna od udaljenih stražarnica ranča „Rimberland“, ili je već prešao njegove granice. Polako se približi kućici i otkrije da vučje zavijanje dopire od nje. Konji su postali nemirni i zastajkiivali su. Prislilo ih je da se približe kućici na pedesetak koraka.

Bila je to brvnara s dvije prostorije i prigradenom drvarnicom, sa stajom i korakom. Naokolo bijaše mnogo drveća. U blizini se nalazio velik vrt.

Vrata su se otvorila.

Na svjetlu što je dopiralo iz kuće Lee ugleda ženu. Javio se ugodan alt:

— Mir, „Kap“! Tišina!

Vuk je odmah umuknuo. Morao se nalaziti negdje u dubokoj sjeni između drvarnice i staje. Vjerojatno je ondje vezan lancem, inače bi se jačno pojavio.

Lee pride bliže kući. Došao je na razdaljinu da ga žena može vidjeti. Lako se nagnuo naprijed i podigao ruku na pozdrav.

— Gospodo — rekao je ozbiljno i uljudno — nisam htio

šmetati. Jesam li još na području ranča »Rimberland«?

Žena ga je pomno promatrala. Bila je visoka i ne baš osobite ljepote, ali djelovala je dobro, zrelo.

Kad je okrenula glavu, Lee zapazi da ima plavu kosu, podignutu i vezanu u krunu.

Ovo je moja dolina – reče žena odsječno. – Kamo želite, stranče?

– Zovem se Lee, Broderick Lee. Bavim se hvatanjem divljih konja. Tražim jednoga žutog pastuha. Područje ranča »Rimberland« završava dakle ondje u kanjonu?

– Samo u ovom kanjonu. I vi dakle tragate za tim pastuhom? Mnogi su već pokušali. Mac Hammer ih je sve gadno obradio i otjerao. Jeste li ga već sreli?

– Jesam.

Žena pride nekoliko koraka, zastane kod konjskoga vrata i zagledala se u Leeja. Vidjela je tragove šaka Maca Hammera na Leejevu licu.

I Lee je promatrao ženu. Bio je siguran da privlači muškarce. Imala je zelenkaste oči, malen nos i pune usnice. Haljina bijaše dobro krojena, tako da ističe prednosti stasa. Njezin je pogled otvoren. Kao da je bila navikla na ophode-nje s muškarcima.

– Mac Hammer vas nije mogao pobijediti – reče žena mirno. – Vidim na vama njegove oznake, ali nema ih mnogo. Je li on još živ?

– Samo sam ga premlatio – s osmijehom će Lee.

Žena kimne i ne odvrati s njega pogled. Tad podigne

ruku i pokaže prema staji lijevo iza sebe.

– Lee, sjašite! Napokon je u naš kraj došao čovjek pravoga kova. U staji možete prenoćiti. U konaku ima mjesta za vaše konje. Neka vas ne plaši moj poluvuk. Čvrsto je vezan. Kad budem išla u postelju, uzet ću ga sa sobom.

Broderick Lee se nemirno pokrene u sedlu.

– Gospodo, ako vam zaista ne stvaram neprilike...

– Sjašite! Ja živim od toga da jahači kod mene zastaju. Ovdje se jede najbolje uokrug tisuću milja. Nijedan jahač ne prođe da ne okusi barem komadić kolača. Zove se Kate Bruggs.

Htjela se okrenuti i otići u kuću, ali je Lee zadrži pitanjem:

– Gospodo, a dolazi li mnogo jahača?

– Dakako! Svi prolaze ovim kanjonom, ne samo Ringo Lane sa svojim banditima nego i mnogi drugi. Ovdje nema samoće, kako bi se čovjeku činilo.

– I vi se ne bojite biti sami?

– Ne! – kratko odgovori žena i pođe u kuću.

Kad je Broderick Lee istima-rio konje, krenuo je da uredi sebe. Poluvuk se više puta srdito javio. Lee se umije na žlijebu iskopanom u drvetu. Pokrivače je odnio u staju i utvrdio da su ovdje u slami spavali mnogi prije njega.

Broderick Lee uredi ležaj i pođe prema brvnari. Kad je htio pokucati, vrata su se otvorila.

– Već sam se pitala, gdje ste tako dugo – reče Kate Bruggs.

Sjeli su za sto. Kate napuni Lee-jev tanjur. Neko su vrijeme jeli šutke.

Tad Broderick Lee upita:

— I vi od toga ovdje živite! U ovoj osami, sasvim sami u ovoj divljoj zemlji?

— Prije dvije godine živio je još moj muž — reče Kate Bruggs mirno. — Imali smo ovdje ranč i bavili smo se konjima. No mi smo ujedno zasa-dili mnogo voćaka. Tlo je po-godno i zaštićeno, tako da ube-rem mnogo voća i povrća. U ovom kraju stočara na to nitko ne misli. Imam također mnogo kokoši, nekoliko svinja i ovaca. Jednom na tjedan odem ko-lima u grad i prodajem. Kao što rekoh, dolaze također pro-lazni gladaši. Živim sasvim dobro, a ponešto se može tako-der uštedjeti.

— Ali to ipak nije život za ženu kakva ste vi — reče Lee.

— To kaže svaki jahač, i onda dolazi njegova ponuda — uzvratiti Kate Bruggs trpko. — Nemojte, zaboga, početi i vi.

— Neću — promrsi Brode-rick Lee i pogleda je u oči. Spu-stio je glavu i nastavio jesti s tekom.

— Što ćete učiniti ako vas uistinu posluži sreća i uhvatite toga žutoga pastuha? — upita Kate Bruggs iznenada.

Pripitomit ću ga tako da postanemo prijatelji. I onda ću otići — reče Lee.

Kate Bruggs ga je neko vri-jeme brižljivo promatrala, kao da ga želi temeljito upoznati. Zatim odgurne podlakticom pramen kose sa čela.

— Ako uhvatite pastuha, i budete li s njim htjeli ostati u životu, morat ćete se boriti pro-

tiv Jima Rimberlanda. On je Big Jim. Neće vam biti lako. To će vas dovesti na stranu njego-vih neprijatelja, a to opet... Sva-šta vas čeka.

— Što?

— Big Jim je čitava života bio velik čovjek. Sjedio je u sedlu uspravno i ponosno — počeo Kate tiše. — Sad je u koli-cima. Sad će navaliti svi nje-govi prijatelji. Zatrt će njega i njegovo.

— Na kojoj ste vi strani? — upita Lee.

Kate Bruggs ga pogleda. U njezinim očima bilo je čud-noga sjaja.

— Gdje sam ja? Pa, ja ću jed-noga dana pripasti čovjeku koji uništi Jima Rimberlanda. Mrzim ga jednako snažno kao on vašega pastuha. Budući da ne mogu za njegovu glavu ra-spisati pet tisuća dolara, nu-dim sebe kao nagradu. — Nje-zin je pogled neprestano poči-vao na Leeju. — Zgodna sam, je li? Bit ću dobra nagrada čov-jeku koji uništi Jima Rimber-landa i razori sve što je on stvorio.

— Što vam je učinio? — upita Broderick Lee.

— To se nikoga ne tiče — odgovori žena kratko. — Laku noć!

Lee polako zatvori za sobom kućna vrata, ode do ugla i na-slони se na balvane. Popušio je cigaretu do kraja. Kad je bacio čik i razgazio ga petom, javio se poluvuk. Lee ode iza ugla, nasloni se ponovo i zagleda se u noć.

U zvjezdanoj noći ukoro je ugledao jahača. Došao je go-tovo do kuće i sjašio. Vrata su se otvorila. U snopu svjetla Bro-

derick Lee prepozna šerifa Jubala Remberlanda.

– Zdravo, Kate! – reče šerif i nestade s vida.

Uskoro se začuo glas Kate Bruggs:

– Ostavi to, Jubal! Vrlo dobro znaš uz kakvu me cijenu možeš dobiti. Mani se toga prije negoli ti zatvorim vrata pred nosom!

– Ipak ću te dobiti! – odlučno će šerif.

– Možda!

Šerif se smijao. Žena je nešto govorila ali Lee nije mogao razumjeti što. Odjednom umukne šerifov smijeh. Izišao je i po mamuzama se znalo da ide prema uglu gdje je stajao Lee.

Šerif zastade iznenadeno.

– Prokleta šunjalo! – reče bijesno. – Nosite se do vraga! Hajde! Skupite svoje krpice i gubite se!

Broderick Lee je smotao u međuvremenu novu cigaretu. Upalio je šibicu na noktu palca, podigao je da pripali i pri tom promatrao šerifa. Plamićak šibice bio je dovoljan da otkrije šerifov bijes.

– Mister – reče Lee – mene se ne tiču vaši poslovi i vaše želje. Došao sam u ovaj kraj da uhvatim pastuha, i to je sve. Meni je potpuno svejedno hoćete li zbog ove žene postati neprijatelji svoga brata ili ne. Ravnodušan sam prema svemu što se ovdje događa, razumijete li me?

Ali nikad mi više nemojte prijetiti, nemojte mi zapovijedati, nemojte mi naređivati da idem ili da ostanem. Šerife, gubite se brzo iz moje blizine!

Lee htjede poći prema staji

ali šerif opsuje i unakrst potegne svoje koltove.

Prije negoli je šerif podigao duge cijevi, počeo djelovati Broderick Lee.

Njegova duga noga poleti uvis i u zamahu udari šerifa. Istoga trenutka Lee ga uhvati za ruke i obori cijevi prema zemlji. Iskorištavajući zamah udari glavom šerifa u lice, potom mu u naglom uzmaku zamalo iščaši ruke.

Ošamućeni šerif jaukne. Sad ga je Lee držao tako da nije mogao pritisnuti obarač. Stezao ga je kao da umjesto ruku ima duga kovačka kliješta.

Broderick Lee prvi je put pokazao svoju stvarnu klasu.

Jubal Remberland ipak pokuša još jedno. Pokušaj je završio tako što ga je udarac u bradu bacio u zid.

Kate Bruggs je stajala i šutke promatrala kako šerif ledima polako klizi nadolje i kako pada u stranu.

– To vam nikad neće oprostiti – reče mirno Leeju. – Premlatili ste ga pred mojim očima kao dripca. Brod, namjestit će vam zgodu u kojoj ćete biti ubijeni.

Kate Bruggs prode pokraj Leeja i pride poluvuku koji je ljutito mrčao. Lee pričekao dok se žena vratila sa životinjom na uzici da je vidi izbliza. Bio je to ružan mješanac vuka i bull – terriera. Ali gospodarcu je slušao na riječ.

Lee ostade na mjestu dok je žena ušla u kuću. Cuo je kako postavlja zasun.

Brišući lice promatrao je kako pod njegovim nogama stenje šerif. Potražio je njegove

kotlove, ispraznio ih i bacio na zemlju,

U međuvremenu uspio je Jubal Rimberland ustati. Ogorčeno je psovao. Kad se glava malko razbistrila, i kad se jasnije prisjetio svega što se dogodilo, umuknuo je. Našao je svoje oružje i podigao ga.

— Lee — reče — vi ste već mrtvi, samo to još ne znate.

S tim riječima šerif se okrene, ode do konja i s naporom se popne u sedlo. Nije se vraćao u grad. Otišao je u suprotnom smjeru.

Lee ode u staju, smota svoje pokrivače i i odnese ih u koral. Začas je uredio konje i uzjahao. Kad je prolazio pokraj kuće, bacio je dva dolara pred vrata. Zatim je krenuo za šerifom. Prešao je malu visinsku dolinu i dosegao nastavak kanjona koji vodi u planinu.

Mjesec je prolijevao svoje bljedo svjetlo po stijenama i zavravnima. Neki su brežuljci bili obrasli, na nekim je mjestima bilo mnogo trave, zatim opet stijene, pa onda potočići koji su se probijali iz brda na istoku.

Jubala Rimberlanda Lee nije uspijevaao otkriti. Poslije nekog vremena napusti put i potraži stazu između hrpâ kamenja. Išao je prema sjeveru. Oko ponoći došao je do jezerca, koje su napajale tri male pritoke i ovdje postavi logor.

Jubal Rimberland stigao je u međuvremenu do brda na istoku. Pratio je uzak prolaz i onda skrenuo u tamu jednoga stjenovitog prolaza. Našao se u nekom kružnom kotlu, potražio put između kamenja i počeo se penjati blagom uzbrdi-

com, iza koje se prema nebu uzdizala strma stijena.

No pogled je varao.

Između uzbrdice i stijene leži stotinu metara široka kotlina. A u njoj su tri brvnare.

Mali su prozori osvijetljeni. Ispred tih zdanja sjede i čuč ljudi. Njihove su se sjene razabirale na mjesecini. Vidio se također žar cigareta. U dva korala kretali su se dobro timareni konji.

To je logor glasovite Laneove bande.

Jubal Rimberland počeo silaziti. Na polovici puta javio se znakom raspoznavanja.

Sasvim dolje u kotlini zastavi konja, side sa sedla i pride bliže.

— Ringo — reče — moram s tobom razgovarati.

Jedan čovjek ustade s klupe ispred najveće brvnare. Bacio je ostatak cigarete i ušao u kuću. Bio je to visok čovjek. Morao je sagnuti glavu da ne udari u vratnice.

Jubal Rimberland pođe za njim i zatvori za sobom vrata. Sa stropa je visjela svjetiljka. Namještaj prostorije bijaše jednostavan. Ringo Lane sjede na jedan od četiri ležaja, nasloni se na zid i zagleda u šerifa. Voda razbojnika bijaše tamnokoš, kovrčav. Lice je brončane boje i djeluje odlučno.

Ringo Lane se osmijehne. Činilo se da osmijeh nije prijateljski.

— Dakako — reče oporo. — U naš kraj je došao tigar. Zečevi se boje. Juan Mescal, Steve Hackberry i Tracy Warbow bili su u Signalu. Uz Leslyjevu namamili su mladoga Rimberlanda na partiju po-

kera. Momčić bi bio najradije kidnuo, no u tomu ga je spriječio ponos. Htio je pokazati da se ne boji. Dakle, igrali su, i to namjerno nepošteno, tako da Jack Rimberland zapazi to. Povukao je revolver, ali ipak ga nisu mogli ustrijeliti. Umiješao se jedan stranac. Juan Mesca! pričao nam je ponešto o tomu čovjeku i sad je nekoliko mojih momaka poludjelo od želje da se ogledaju s njim. Taj se čovjek zove Broderick Lee. U ratu je stvorio ime kao kape-tan Brod Lee. Zatim se bavio pregonom goveda na Chisholm Trailu. Vodio je vlakove od Dodge Cityja do Santa Fe. Posvuda se sretao sa kojekakvim snagatorima, ali bogme je posvuda pobjeđivao. Tvrđorah! Neko je vrijeme radio kao predradnik na ranču »Sun Valley« u Arizoni. Duže od jedne godine vodio je pravi rat protiv kradljivaca stoke. I dobio ga. Eto, tigar je prava riječ, dragi šerife! Sad je ovdje u nas. Dolaziš li k meni zbog njega?

Jubal Rimberland se promeškoli na svom sjedalu. Gnječio je i trljao svoje duge ruke i slušao spuštene glave.

— Momak je došao da uhvati ucijenjenoga pastuha — reče promuklo. — Big Jim ga je već upoznao. Bio je kod njega. Tom je prilikom rekao da je taj pastuh jednom bio njegov, prije nekoliko godina u Arizoni. On ga želi uhvatiti. Zbog toga će švrljati ovim krajem tjednima, ili možda čak mjesecima. Naći će na vaše tragove, pojavljivati se na vašim stazama. Brzo će otkriti kamo otpremate goveda moga

brata. Osim toga, on ne namjerava pastuha ustrijeliti za nagradu. Želi s njim napustiti ovo područje. To Big Jim i Mac Hammer neće otpjeti. Big Jim hoće da životinju ubiju. Mac Hammer želi je za sebe. Poludio je za njom. Čim čuje da se »Yellow Blizzard« negdje pojavio, uzima gotovo sve ljude s ranča i danima ostaje u lovu. To je za vas uvijek bila prilika da odvedete čitava stada. No ako taj Broderick Lee ostane ovdje, s tim je svršeno. Htio sam reći, ako momak ostane predugo na životu.

Šerif ušuti i zagleda se u Ringa Lanea.

— Zašto bi se sve baš tako promijenilo? — upita Ringo Lane.

— Onomu što sam rekao dodajem da je kod Jima Rimberlanda i kod Maca Hammera taj Broderick Lee ostavio osobit dojam. Kod svakoga na svoj način. I jedan i drugi vjeruje mu da će uhvatiti pastuha, ako dobije dovoljno vremena. Obojica će ga uhoditi. Prema tomu, nećemo imati za vratom samo toga stranca, nego također ljude s ranča. Čuće tjednima u brdima i u kanjonima. Izbrojiti će svako grlo. Big Jim će mi paliti vatru na tabanima.

— Aha, to bi se moglo dogoditi — naceri se Ringo Lane. — Bio bih gadno srdit kad bih saznao da moj rođeni brat surađuje s ljudima koji mi krađu goveda.

Jubal Rimberland opusti ramena. Njegovo se mršavo lice urušilo. Ali tad odlučno zamahne rukom.

— Što ti znaš o pravim odnosima između mene i Jima?

Dvadeset godina radio sam za njega najprljavije poslove. Izvršavao sam sve što nije mogao povjeriti najamnicima. Mojom pomoći postao je velik i moćan. Uvijek je obećavao da ću postati njegov suvlasnik. Pokazao mi je oporuku. U njoj je stajalo da jednom dobivam pola ranča, a drugu polovicu Jack i Patricia. Poslije njega trebalo je da ja budem gazda. Bio je to dobar posao. Ja sam petnaest godina mladi od njega. Točno petnaest. Svih tih godina vjerovao sam da radeći za Jima radim za sebe. Zato sam opterećivao savjest stvarima u koje on osobno nije htio ulaziti. Ali prevario me! Kad se pojavila bojazan da će umrijeti od rana što mu ih je zadao pastuh, nagovorio sam bilježnika da zavi-
rim u oporuku. Prokletstvo, na tom je papiru pisalo da dobivam godišnju rentu. Pet stotina dolara! I to je plaća za moje usluge? Mrzim ga. Do vruga s takvom nagradom! Radije bih promatrao propast ranča. Dvadeset godina ispunjavao sam svaku njegovu naredbu i bio sam mu vjeran kao pas. Ali on je i postupio sa mnom kao na šugavim psetom. Ringo, ne govori o mome ponašanju onako kao što govoriš. Ne podnosim to. Pobrini se radije da taj Broderick Lee bude ustrijeljen. Big Jim bi mogao jednoga dana s njim sklopiti savez i započeti nove poslove. Mac Hammer će lajati i dalje. Naša je opasnost Lee. Moraš ga ukloniti!

— Prilično točno! — reče Ringo Lane i počeska se po glavi. — Ali nešto si zaboravio, Jubal. Ti ne želiš svomu bratu propast samo zato što te preva-

rio za nagradu. Tebi je Kate Bruggs ubacila u uho istu bubu kao i meni. No idemo redom! Poslat ću Juana Mescala, Stevea Hackberryja i Tracyja Warbowa da uredi stvar. Ionako luduju za tim. Nisu tom Brodericku Leeju oprostili što se umiješao kad su Jacka Rimberlanda imali u kliještima.

Jubal Rimberland odjednom ustade.

— Ringo, zašto su htjeli ustrijeliti Jacka? S tim ne želim imati posla!

— Bila je to zamisao Leslyja Fara. Smiri se, nisu ga htjeli baš ubiti. Lesly Faro je htio tvom bratu malko podjariti žeravicu. Da je Jack dovezen kući s nekoliko rupa od metaka, Big Jim bi dobrano splasnuo. Moji su ljudi sudjelovali u igri zato što je Jack stanovito vrijeme njuškao naše tragove. Zanima li te još štogod?

— Ne — mrzovoljno će Jubal Rimberland.

Šerif ustade, otvori vrata i bez riječi ode do konja. Odmah se popeo u sedlo i krenuo. Ljudi koji su sjedili unaokolo promatrali su to ne mičući se. Kad je Jubal Rimberland otišao bez riječi pozdrava, javi se glas Juana Mescala:

— Šerife, odakle odjednom takav ponos da se drugarima ne zaželi laka noć?

— Možda računa s tim da ne bismo odzdravili — reče po-drugljivo Steve Hackberry.

— Aha, jer on je najveći pas na ovim pašnjacima — zareži Tracy Warbow. — Izdaje rode-noga brata. Da nam nije potreban, ja bih tu šugu istrijebio.

Jubal Rimberland nije čuo

drugo. Opsovao je i potjerao konja.

Dok je jašio kroz noć i sâm je prema sebi osjećao stano-
vitu gadljivost. Svladavao ju je
mržnjom. Osjećao se tako pre-
varenim da je želio osvetu.

V

Broderick Lee krene čim je
svanulo. Jašio je dalje prema
sjeveru. Rano prije podne sti-
gao je do ruba velike zaravni.

Dah mu je zastao. Onda se
oteo dug uzdah:

– Aaah!

Pred očima su se protezali
bezbroyni kanjoni i prodoline.
Zemlja bijaše ispresijecana
uzduž i poprijeko kao da je di-
vovsko tkanje. Pjenušavi
brdski potoci ljeskali su se na
suncu, i nastajali ponovo među
crvenim stijinama. U daljini
su se nazirala obla planinska
polja poput divovskih dojki.
Između crvenih stijena i kame-
nja smjestili su se posvuda
šumarci.

– To je kraj divljih konja, nji-
hov raj – promrmlja Lee za
sebe. – Million-kanjoni. Ondje
uistinu ima mjesta za momka
kao što je „Yellow Blizzard“,
kako ga ovdje zovu. Kad ću ga
ugledati?

Broderick Lee jedva dovrši
kad se na pet milja udaljenosti
pojave iz uskoga kanjona divlji
konji. Brzo je posegnuo za dale-
kozorom, ne odvrćajući po-
gled od veličanstvene slike.

Skupina nije bila velika. Kre-
tala se brzo, podižući za sobom
oblak prašine.

Mjesto na kojemu je Brode-
rick Lee stajao nalazilo se na
tolikom povišenju da je mogao

dobro motriti svako pojedino
grlo. Zapazio je da skupina za-
staje pred ušćem većega ka-
njona koji vodi prema istoku.

Broderick Lee je napokon
iščeprkao dalekozor iz prtljage
i razvukao ga. Ruke su mu
podrhtavale.

U čoporu je bilo mnogo svi-
jetlih životinja. Onda se odjed-
nom pojavio divan pastuh. Da-
lekozor ga je približio kao da
je na dohvat ruke.

Pastuh se pojavio iz oblaka
prašine. Činilo se da goni ko-
bile iz kanjona i da je potpuno
zauzet tim poslom. Konji su
brzo trčali. Većina kobila bila
je u takvoj formi da se činilo
kako kopitima i ne dodiruju
zemlju.

Žuti pastuh sve ih je bez
muke prestizao. Kad je došao
na čelo, podigao je ponosno
glavu, zatresao je vratom i po-
čeo rzati.

Bio je mnogo snažniji od dru-
gih životinja. Čak je i za pa-
stuha krupan. No trčao je lako
i gipko kao mačka. Njegovi su
koraci jednostavno gutali pro-
stor.

Pastuh bijaše lavlje žute boje.
Griva i rep bijahu crni. Odmah
ga je prepoznao. Zaustavio je
dah i promatrao kako pastuh
vodi svoje kobile u istočni ka-
njon. Lee spusti dalekozor i
otare oči, kao da je sanjao.

Ali zatim mu se otme usklik:

– To je on! Nebesa, našao
sam ga! Odmah prvoga dana!
Dobar znak! Evo ga, moga
„Žučka“. Momče, opet ćemo
biti zajedno. Uхватiti ću te. Ne
ljuti se. Mi smo već bili sprijate-
ljeni. Došao sam ponovo po
tebe. Otići ćemo odavde prije
negoli te netko ustrijeli za ra-

spisanu nagradu. Prije negoli te uhvati Mac Hammer.

Poslije tih glasnih riječi Broderick Lee se umirio.

Počeo je silaziti prema kanjonu. To nije bilo jednostavno. Katkad je morao konje voditi. No dva sata nakon toga stigao je do ušća u kanjon u kojemu je nestao »Yellow Blizzard« sa svojim kobilama.

Nade tragove i krene za njima. Toga dana nije više vidio divlje konje. Sutradan je nastavio put divljim predjelom. Jednom je zalutao. Kasno poslijepodne natrpao je na divlje stado, ali nije bilo »Žučkovo«. Bilo je mnogo veće a vodio ga je crn pastuh. Sa stadom je bilo mnogo ždrebadi i mladih grla.

Kasno navečer, kad je tražio mjesto za logorovanje, nade otiske »Žučkovih« kopita među trgovima njegovih kobila. Skočio je sa sedla i promatrao je otiske iz blizine.

Bili su svježiji. Od trenutka prolaska prošlo je manje od jednog sata.

Pratio je trag pri posljednjem svjetlu dana. Vodio je u uzak kanjon. Sasvim pri ulazu lovac je postavio svoj logor. Nije palio vatru. Prigrizao je i zamotao se u pokrivače.

Sreća bijaše u tomu što nije ložio vatru. Od podneva slijedila su ga tri jahača. Kad je pala noć, morali su obustaviti potjeru. Niti četiri milje daleko od Brodericka postavili su svoj logor Juan Mescal, Steve Hackberry i Tracy Warbow. Niti oni nisu naložili vatru.

Ali ta tri gadna momka nisu bili jedini na Broderickovu tragu. Na putu za njim bio je

također jedan Indijanac iz plemena Ut*. Taj je čovjek doduše neopasan kao borac, no zato je bio lukav kao stari lisac. Jučer ga je Mac Hammer pozvao k sebi i dao mu nalog koji mu je donosio pedeset dolara.

Hopo, kako se zvao Indijanac, nije morao činiti ništa drugo nego da nezapažen iz daljine promatra što radi Broderick Lee. Ako bi uhvatio pastuha, trebalo je da to odmah javi Macu Hammeru.

VI

Kad je Lesly Faro ušao u prostoriju koja mu je služila za spavaonicu i dnevni boravak, zijevnuo je umorno i upalio svjetiljku. Maloprije je otpustio pipničara i zakračunao vrata. Ljudi s ranča »Rimberland« u punom su poslu oko spremanja sijena i oko goveda, tako da u grad svraća malo jahača.

Lesly Faro htjede skinuti kaput i prebaciti ga preko naslona stolca kad je osjetio da u stanu nije sâm.

Ukočio se.

Iz tamnoga kuta prostorije javio se glas Jacka Rimberlanda.

— Faro, nemojte počinuti ni najmanju pogrešku! Pucat ću bez opomene!

Kockar i vlasnik saluna uzdahne i polako se okrene.

— Mladiću — reče Faro polako i kao da sriče — praviš gluposti, jednu iza druge. Idi kući!

— Obveznice! Vрати mi obveznice! — ljutito je zahtijevao Jack Rimberland. — Varali ste

*Ute — indijansko pleme koje danas živi u savezним državama Kolorado i Utah (op. ur.)

me u igri. Onu gomilu novca uopće nisam izgubio jer sam prevaren. Faro, ovamo s papirima ili će biti mrtvih glava.

— A ako ti ih ne dam?

— Pucat ću!

— Moj mladiću, za to nemaš živaca — podrugljivo će kockar i poče mu prilaziti.

Jack Rimberland uzmakne. Kad je ledima dodirnuo zid, spustio je obarač. Ruka mu je drhtala. Drhturio je čitavim tijelom, kao da je oružje teško desetak kilograma.

— Ni koraka dalje, Faro! — reče nervozno.

— Bilo bi to umorstvo — reče Faro i pride još bliže. — Spusti oružje, mladiću!

Jack Rimberland zausti nešto i gurne cijev Leslyju Faru u prsa.

Lesly Faro uze revolver polako i oprezno iz mladićeve ruke.

— Vidiš — reče — nemaš ti za to živaca. Mekan si. Ne možeš ubiti čovjeka koji ti neposredno ne prijeti smrću.

Lesly Faro se okrene, ode do svoga pisaćega stola i sjede na njegov rub. Njihao je jednu nogu, bacio kolt uvis, uhvatio ga, ponovo ga bacio i opet ga pravilno dobio u ruku.

Poslije te igre stavi oružje na stol i obrati se Jacku Rimberlandu podrugljivo:

— Hajde, momče, sjedni! Htio bih ti nešto objasniti. Koliko ti je godina?

— Devetnaest — procijedi Jack.

— Pa, znaš, neki su devetnaestogodišnjaci već pravi ljudi. Drugima je potrebno nekoliko godina više. Ti još nisi muškarac. Nisi odrastao. Zapravo,

nisi ni kriv, jer imaš prebogatoga tatu.

— Dajte mi napokon obveznice. I sami znate da sam bio prevaren — ponovo će mladić.

Lesly Faro zanijeće glavom.

— Jok, dragi moj! S tim obveznicama želim dokazati tvomu ocu da si i ti samo prljavi kockar. Jack, nosi se k vragu! Nemam ništa protiv tebe, ali imam koješta protiv tvoga oca. Sutra ću mu odnijeti tvoje obveznice. I morat će ih isplatiti.

— To će on učiniti, no otjerat će me s ranča. Uvijek je tvrdio da će to učiniti ako ga razočaram.

— Hja, otjerat će te, dakako. Otjerat će svoga rodenoga sina kao što je otjerao mene kad sam zaprosio Pat — reče Faro. — I to je u čitavoj stvari ono što me veseli. A dolazi vrijeme kad će biti još većih veselja. Tvoja sestra bit će možda sretna bude li se mogla smjestiti kod mene.

Dalje nije dospio. Jack nasrne na njega svom snagom.

Lesly Faro klizne u posljednji čas sa stola. Dva su ga udarca dostigla ali je odmah uzvratio. Dohvatio je kolt i udario njime Jacka Rimberlanda lijevo iznad kopče na remenu i desno po rebrima.

Jack se morao uhvatiti za stol. Kad se htio uspraviti, udari ga Faro ponovo. Zatim ga je izbacio van, bacio za njim oružje i viknuo:

— Mladac, tako je tvoj otac postupio sa mnom!

VII

Sunce još nije izišlo a Broderick Lee je već pratio trag div-

ljih konja. Otprilike dvije milje daleko od njegova logora skrenuli su u poprečnu raspuklinu. Na kamenitu tlu tragovi se nisu razaznavali.

Lee zastade i poče razmišljati.

Iza jednoga zavoja probijao se potočić i nestajao lijevo od njega u procjepu.

Broderick Lee potjera svoje konje u vodu i krene uzvodno. Iako voda životinjama nije doizazala do koljena, struja bijaše jaka. Konji bi se često okliznuli na glatkom kamenju i nezadovoljno su frktali.

Prešavši otprilike stotinu metara Lee izbije u malu i prekrasnu dolinu. Bila je gotovo kružna, promjera manjega od milje. Potok ju je dijelio na dva dijela. Dolazio je preko jedne stijene niz koju se voda šumno rušila, iskopavši u dnu pravo jezerce. Posvuda je rasla sočna trava. Tu i tamo nalazila se skupina drveća. A naokolo visoke stijene.

Na tomu mjestu konji su izišli iz potoka. Lee otkrije da su životinje tu pasle i najvjerojatnije provele noć. Njegov oštar pogled otkrio je još dva prilaza toj dolini. No pastuha i njegova stada nigdje na vidiku. Vjerojatno su napustili dolinu rano izjutra.

Bijaše zadovoljan. Tražio je upravo takvo mjesto. Bude li dovoljno izdržljiv, prilika za pastuha stoji dva prema jedan. U dolinu će doći kroz jedan od dva prilaza. Ne bude li imao sreće, čovjek će ga dočekati na samom izlazu. Bude li imao sreće, bit će malo više trke.

Ostatak dana proveo je u pomnom promatranju terena i

u razmatranju mogućih situacija.

Odlučio se za jedan od tri prilaza. Konje je odveo u razvalinu koja bijaše drvećem odijeljena od glavne doline. Postavio je koral od užadi i iza grmlja uredio logor. Od jutra će nadzirati odabrani ulaz. Na otprilike dva metra visine našao je prirodnu promatračnicu. Tu će leći i vrebati. Laso će biti neprestano spreman. Bude li pastuh tuda vodio stado, morat će proći pokraj Leeja. Uspjeti mora prvi zabačaj.

Lee bijaše načistu s tim da čekanje može trajati nekoliko dana, ali također i više tjedana. No on je uvijek bio strpljiv u svojim akcijama.

Spavao je snom zeca. Kad je zbacio pokrivač i kad se s «koltom» u ruci htio otkotrljati u grm, bilo je prekasno.

Skočio je čim je nedaleko od sebe začuo šum, ali zakasnio je.

Tri čovjeka skočila su na njega.

Jedan ga je poklopio gotovo po čitavoj dužini. Drugi ga je uhvatio za ruku u kojoj je držao oružje i zakrenuo je tako snažno da je Lee morao ispustiti držak. Treći ga je udario revolverom po čelu i po licu.

Lee na nekoliko sekundi izgubi svijest. Kad se pribrao opipao je čelo i lice. Trojka je stajala pred njim i promatrala ga. Sunce još nije izišlo. Jutarnje magle lebdjele su nad tlom poput dima.

Lee polako ustade i pogleda jahače. Odmah ih je prepoznao. Bila je to ona opasna

trojka što je s Leslyjem Farom i Jackom Rimberlandom igrala poker.

– Dobro ste to izveli – reče Lee.

– Ha, pa dovoljno se dugo bavimo tim poslom – reče Juan Mescal.

– I u dobroj smo formi – doda Steve Hackberry.

Tracy Warbow je šutio. Promatrao je Brodericka Leeja upravo halapljivim pogledom, kao zalogaj. Tek poslije poprično vremena javi se osorno i on:

– Najprije nisam vjerovao, ali onda sam iz pouzdanih izvora saznao da si premlatio Maca Hammera. Znaš, on je odavno moja želja. Htio sam da se iskušamo. Snažni momci privlače me kao slatko stršljene. To su fine stvari. Prema tomu, ako te prebijem, prebio sam momka koji je pobijedio snagatora Maca Hammera. Učinit ću to s osobitim zadovoljstvom.

Broderick Lee polako kimne. Promatrao je toga četvorouglaša. Tracy Warbow niži je za glavu od njega i od Maca Hammera, no to je beznačajno. Dje-luje kao da je odvaljen od stije-ne.

Lee pogleda zatim ostalu dvojicu. Neprestano su ga držali pod paskom. Bili su revolveraši koji reagiraju i na trzaj mišića.

– Eto, momci – reče Lee – uhvatili ste me! Kao zeca na spavanju! I kako bi trebalo da igra teče dalje? Jeste li ljuti samo zato što sam vam pokvario zabavu s Jackom Rimberlandom, ili ima još nečega?

– Ima. Ne želimo da švrljaš

ovim krajem – reče Steve Hackberry kratko.

– Mi ovdje imamo posla i ti nam smetaš – reče Juan Mescal. – Sljedećih tjedana mogao bi proključiti kakvi su naši poslovi. Mogao bi otkriti naš logor. Ako uhvatiš pastuha i ako se za tobom natisnu Rimberlandovi jahači, nama bi moglo biti prevruće. Ovako ili onako, mladac, kvariš nam račune. Takav rizik ne volimo. Zapravo, znaš, htjeli smo te jednostavno ustrijeliti. Ali Tracy Warbow poludio je od želje da se pobije s tobom, jer ti si jedini koji je prebio onu lokomotivu od Maca Hammera. Da smo te ustrijelili, naš bi dragi Tracy cijeloga života tužno razmišljao o tomu tko je od vas dvojice bolji.

– Prema tomu, moram se najprije pobiti s Tracyjem, a onda ćete me ustrijeliti, je li?

Banditi zanijeću glavama. Progovorio je opet Juan Mescal:

– Ne! Mi smo doduše pri-lično gadni momci, ali ne bi se moglo reći da nemamo ni mrve ponosa. Da smo stvar htjeli riješiti revolverima, došli bismo po bijelomu danu. Imao bi priliku da potegneš svoje oružje. Ali Tracy, naš prijatelj, vjeruje u svoje šacetine. I ovdje je tvoja šansa, lovče. Ako ga prebiješ kao i Maca Hammera, mi odlazimo. Dobivaš tri dana vremena da nestaneš. Bratac, nije li to pošten prijedlog?

Broderick Lee nevoljko zatrese glavom.

– Momci, ne bih želio ništa drugo uraditi nego uhvatiti toga pastuha. Do vraga, zašto me ne ostavite na miru? Imat

ću dovoljno neprimliko s Rimberlandovim ljudima, ako uspijem uhvatiti to grlo koje me zanima.

— To je to! — obrecne se Juan Mescal. — Nismo li govorili o tomu?

— Dovoljno je bilo priče — reče Tracy Warbow nestrpljivo i počeo svlačiti kaput.

Tracy Warbow otkopčao opasač i doda ga Steveu Hackberryju.

— Sad će biti što će biti! — kliktao je Tracy Warbow oblijećući Brodericka Leeja.

Warbow navali pognut, oprezna koraka. Lee je polako uzmicao. Onda se iznenada bacio naprijed i udario desnicom posred Tracyjeva lica. Tracy Warbow osjeti udarac kao da ga je pogodio kamen.

Tracy Warbow zvizne Leeja desno i lijevo po rebrima. Bilo je to kao da ga je mlatnuo konj kopitom. Lee ga odbacio od sebe. Bol ga je svladavala. Borio se za dah.

Warbow osjeti priliku i pokušao s obadvije pesnice doći pod bradu. No taj udarac okrzne samo vrh Leejeva nosa jer se u pravom trenutku nagnuo natraške.

Broderick Lee se baci postarance na zemlju, skotrlja se prema nogama Tracyja Warbowa i obori ga. Tracy Warbow pade ravno u grm. Trebalo je vremena da se iskobelja iz njega. Lee ga je zadisano očekivao. Nije ga pokušavao udariti. Umjesto toga zario je prste u njegovu kosu i bacio se na leđa uprijevši noge u Tracyjev trbuh. Zategnuo je i onda pustio da teret padne. Čuo je Tracyjevo prizemljivanje. Okre-

nuo se upravo u trenutku kad je Tracy Warbow uz mrmljanje nastojao ustati. Lee ga udari u gležanj a gotovo istodobno drugom nogom u koljeno.

Tracy Warbow ponovo pade. Urlao je od bijesa i bola. Lee ustade prvi, dočeka Tracyja Warbowa i dvaput ga dohvati. No pri tom je naletio na udarac koji mu je zamalo uzeo dah. Zatim osjeti još dva udarca. Zateturao je i pao na koljena. Warbow se približavao. Htio je udariti nogom. Lee instinktivno trgne glavu i čizma ga okrzne po uhu. Pri tom je uspio uhvatiti protivnika za nogu. Uklještio ju je pod svoju ruku, okrenuo se i udario prsima u potkoljenicu.

Warbow je ponovo zaurlao. Pao je i onda se drugom nogom oslobodio Leeja.

Kad je ustao i počeo se ponovo približavati Leeju, šepao je. Lee ga napadne djvlje i očajnički, stavljajući sve na jednu kartu.

Warbow se pognut zanese u stranu. Lee ga je pratio. No tad ga Warbow udari u blizini prepone, uhvati ga ručetinama i podigne ga. Išao je sve brže i brže i udario je njime o stablo. Neka kvrga natisne Leeja tako da mu se počeo mutiti svijest. Bila je to borba bez pravila, sirova, gadna.

Lee gotovo izbezumljen trgne koljeno i pogodi dobro jer je Warbow zateturao natraške. Pri tom je teško smagao zrak. Lice mu je pocrvenjelo i nadulo se.

Lee napravi pola koraka ali Warbow odmah odgovori drugim udarcem. Lee odmakne

glavu, desnica promaši i zaustavi se na stablu.

Zbog toga je možda Lee borbu i dobio. Warbow jaukne od bola. Vjerojatno je slomio kost. Njegova desnica više nije bila ni za što. Lee se pribere još jednom. Udarao je polako, ponekad je zapravo padao s udarcem.

Warbow je roktao i tresao glavom. Sve je češće promatrao svoju desnu ruku. Lee je dobio na vremenu i svladao je slabost što ga bijaše oduzela. Kad je Warbow ponovo pošao prema njemu, i on se približavao teturajući. Bez teškoća odbio je protivnikovu ljevicu. Onda ga je pogodio desnicom tako da je Warbow zauriao.

Lee iskoraci u stranu i nasloni se ledima na najbliže stablo. Kroz neku modrikastu izmaglicu vidio je kako Warbow pada i kako poslije stanovitoga vremena pokušava ustati. Nije uspio. Okrenuo se na leđa i raširio ruke.

Kad se razišao magleni zastor pred Leejevim očima i kad se smirila tutnjava u glavi, promatrao je kako se Juan Mescal i Steve Hackberry saginju prema Tracyju Warbowu i nastoje ga prizvati k svijesti. Uvidjevši da im to ne uspijeva, uspravili su se i okrenuli prema Leeju.

— Da se nije naslonio na stablo, i on bi pao — reče Juan Mescal ljutito.

Broderick Lee korakne od stabla, začuden što može stajati na nogama a da se ne pridržava ni za što. Teško je smagao dah. Dahtao je. No čuo je kako Steve Hackberry govori:

— Pobjedi nema prigovora, Juan. Evo, momak je na nogama i pri svijesti. Tracy međutim leži na zemlji i sanja. Jednom je morao naletjeti na pravoga protivnika.

Steve Hackberry je pomno promatrao Leeja.

— Pripazi — rekao je — gadno si udesio ruke. Mogao bi te oboriti svaki trećerazredni revolveraš. Budeš li za tri dana u ovom kraju, proigravaš šanse. Zaboravi brzo žutoga pastuha, nas i sve ostalo, i daj petama vjetra. Možda još poživíš. Jesi li me razumio?

— Nosite se do vraga! — procijedio je Lee.

Juan Mescal i Steve Hackberry podigoše Warbowa i odnesoše ga.

Lee poklekne i izgubi svijest.

VIII

Kad se osvijestio, netko mu je rahlađivao isprebijano lice. Otvorio je oči ali ništa nije vidio. Utvrdio je da su oči zapravo zatvorene oteklinom. No malo poslije toga otkrio je kroz uzak prorez Jacka Rimmerlanda.

— Mladiću, što radiš ovdje u kanjonima? — upita Lee s mukom i nastavi opipavati lice.

Jack Rimmerland gurne mu u ruku mokr rubac.

— Moraš to rashlađivati — rekao je.

Lee ga posluša. Mladić je govorio:

— Otišao sam od kuće. Nisam htio čekati da me otac otjera. Bio sam kod Leslyja Fara i pokušao dobiti papire ali ih nije dao. On želi pokazati momu ocu da sam i ja samo

kockar, čovjek koji nije bolji od njega.

— Zašto Lesly Faro želi to tako izvesti? — mucavo će Lee.

Iako bijaše slab, zanimala ga je mladićeva nevolja.

Jack Rimberland potanko objasni sve što se dogodilo. Broderick Lee uzdahne. Uspio se odgurnuti natraške, tako da se ledima naslonio na drvo. Sad je mogao bolje gledati.

— I što ćeš poduzeti? — upita umorno.

Mladi Rimberland se kiselo osmjehne.

— Nikad nisam vrijedio mnogo — reče promuklo. — I kao dječak bio sam samo galamdžija. U školi su svi ubrzo uvidjeli da sam kukavica. Manji i slabiji mogli su me tući. Poslije prvoga udarca počeo bih plakati i bježati. Jednom je to promatrao otac. Strašno se sramio. Govorio mi je da svaki Rimberland mora biti odvažan i neustrašiv. Rekao mi je također da se ne moram sramiti ako me pobijedi jači, ako sam se valjano borio i pružio dostojan otpor. Objasnio mi je kako ne zahtijeva od mene da isprebijam sve dječake, ali da se moram braniti i da ne smijem plaćući bježati. Tad me počeo obrađivati. Htio je da od mene napravi tvrda i odvažna momčića. Davao mi je da jašem najnemirnije konje. Morao sam nožem ubiti čegrutu. Vodio me u lov na pume. Hvatali smo ih lasom. Morao sam ubiti grizlija s desetak koraka udaljenosti. Morao sam skočiti sa stijene u jezero. Ah, što sve nisam morao činiti! Trebalo je da budem borac koji uvijek zna procijeniti svoju snagu i koji ne

gubi samopouzdanje. No pao sam na gotovo svim očevim ispitima. Zmija bi me ujela da joj otac nije prostrijelio glavu jer ja sam stajao pred njom kao ukočen. U lovu na pume napunio sam hlače. Grizli bi me također dohvatio jer mi je od straha ispala puška. Otac mu je tripot zario nož u leđa i tako me spasio. Poslije me morao gurnuti s one stijene u jezero. Sâm svojom voljom ne bih bio skočio.

Jack Rimberland uzdahne i nastavi:

— Ocu bijaše jasno da sam kukavica. Od trenutka kad je to spoznao, za nj i nisam postojao. Kad bi me ugledao, pocrvenjeo bi od srama i odvratio bi pogled. Nastojao je da ne budem na ranču. Zadnje tri godine proveo sam među surovim momcima u osamljenim pašnjačkim skloništima, u logorima uz goveda ili sam pomagao kad se stoka žigosala. I tu sam bio zadnji među zadnjima. Momci su me izazivali i ponižavali. I oni su se sramili moga kukavičluka. Lee, eto, to sam ja! Kad je otac bio teško bolestan, i kad Mac Hammer nije mogao o meni voditi brigu kao prije, prestao sam raditi. Mnogo sam vremena provodio u gradu. Lesly Faro me kreditirao. Kartao sam, plesao i zabavljao se sa ženama. Dok sam mogao plaćati, sve je bilo dobro. Posvuda sam bio rado viđen. Primali su me kao bogatašina kralja stočara. Ponekad bih se posramio i onda sam danima lutao našim krajem. Pokušavao sam postati odvažan i hrabar. Ubijao sam čegrutu nožem. Sâm sam skočio s

one stijene u jezero. Uhvatio sam pumu lasom. Ubio sam medvjeda gótovo sučelice. Tako sam potiskivao plašljivost. Ali tko da mi vjeruje? Ukratko, sad je Lesly Faro već predao ocu obveznice s mojim potpisom. Zato sam ponovo ovdje u brdima i u kanjonima. Ako sad ne činim nešto veliko, izgubljen sam.

Jack Rimberland ušuti. Lee osjeti odlučnost u glasu kojim je govorio. Slušao ga je ne mičući se i ne otvarajući podlivene oči.

– I što namjeravaš učiniti? – upita.

Jack obriše lice i osmijehne se čudno, možda kao čovjek koji je došao do očaja.

– Jednostavnu stvar – reče.

– To jest, učinit ću ono što nitko nije mogao izvesti. Tragam za logorom Laneove bande. Otkrit ću ga i možda uhvatiti jednoga ili dva razbojnika. Ako ih dovedem na ranč, otac će mi vjerovati da nisam kukavica i ološ. Pružit će mi još jednom priliku. Možda uspijem odvesti do logora Maca Hammera i naše ljude pa da jednom zauvijek razbijemo bandu. Zato sam došao ovamo u kanjon. Mogu li još štogod učiniti za tebe?

– Mladiću – reče Lee trpk

– tvoja je namjera vraška. Kao što vidiš, ja sam se sreo s ljudima iz Laneove bande. Ako su svi njegovi ljudi od vrste koju sam upoznao, bit ćeš uskoro mrtav. Tvoje šanse nisu veće negoli pudlove u čoporu vukova. Pričekaj tri ili četiri dana, poći ćemo zajedno.

– Ti bi mi pomogao?

– Da.

– Zašto?

– Imam mnogo razloga.

– Izvest ću to sâm. Ne budem li imao sreće, mene ionako nije šteta. Mogu li dakle još štogod učiniti za tebe?

Lee gorko uzdahne. U glasu i očima mladića vidio je da se njegova odluka ne može mijenjati. Jack Rimberland želi dokazati svomu ocu da je valjan momak. Zato želi sâm u borbu. I vjerojatno mu je prvi put u životu potpuno svejedno hoće li pri tom poginuti.

Očaj i sram mogu također od ljudi stvarati junake.

Lee zatrese glavom.

– Ja ću si pomoći sâm, Jack. A vidim također da te ne mogu odvratiti od tvojih namjera. Da se osjećam malko bolje, zadržao bih te silom. Ali sada to ne mogu. Mnogo sreće, Jack! Ako ti smijem dati savjet, ne prepusti nijednomu od tih ljudi prvi hitac, inače ćeš biti mrtav prije negoli trepneš.

– Znam – reče Jack Rimberland i pode prema svome konju. Skoči u sedlo i još jednom pride Leeju.

– Od jučer sam na tragu trojice. Zato sam našao i tebe. Nadam se da ću imati toliko sreće da ne izgubim njihov trag.

Jack podiže ruku na pozdrav i polako ode.

Hopo, star i lukav Indijanac, sve je to promatrao.

IX

Kockar i vlasnik saluna Lesly Faro oklijevao je nekoliko dana i nije odlazio k Jimu Rimberlandu naplatiti obveznice njegova sina. Ali gotovo istoga

sata kad se Broderick Lee borio s Tracyjem Warbowom izide Faro na svojoj crvenoj kobili iz grada i zaputi se prema Rimberlandovu ranču.

Stigao je prije podneva.

Patricia Rimberland upravo je izišla na verandu kad je Lesly Faro silazio sa sedla. Zastao je ispred najdonje od tri stube, pogledao djevojku i podigao šešir.

– Gospodo – rekao je ljubazno – želio bih razgovarati s vašim ocem.

U očima Leslyja Fara jasno se vidjelo udivljenje i poštovanje.

– Lesly – reče djevojka poslije male stanke – zašto ne odustanete? Ne vidite li da nema smisla. Znam da ste imali poštene namjere i prema meni ste uvijek bili pravi džentlemen. Ali kod mene ne biste imali šanse ni onda kad se otac ne bi protivio. Ne shvatite to kao uvredu ili poniženje. Ja jednostavno drukčije zamišljam svoga odabranika. A djevojka bi morala imati slobodu da bira, je li?

Lesly Faro prigne glavu.

– Dakako – promrmljao je.

– To je ispravno. Ali nikad vam nisam bio nesimpatičan, Pat. I sami ste rekli da ste imali u mene povjerenje. Da sam mogao biti s vama dovoljno dugo, da sam dobio priliku pokazati da nisam samo kockar, možda bismo se zbližili. Tražio sam pristanak vašega oca. Htio sam prodati salun i urediti mali ranč. Htio sam pokazati da se mogu promijeniti i da se znam potruditi. Ali Big Jim me nazvao prljavim kockarom i prevarantom.

Nije imao pravo kad me gonio bičem. Još mi u ušima odzvanjaju njegove riječi, kako će na meni odmah pokazati ono što čeka sljedećega govnapara koji bi došao zaprositi ruku njegove kćeri. To što se pojavio vlasnik saluna i kartaš shvatio je kao osobnu uvredu. Kako kaže, u salunu rade lake djevojke i ondje nije mjesto njegovoj kćeri. Tako je to bilo, na žalost. Ali sad bih želio razgovarati s njim. Duguje mi novac.

– Novac? – začudi se Patricia.

– Upravo tako. I njegov je sin kockar. I tako se dogodilo da mi Rimberlandovi duguju oveću svotu. Mogu li ući?

Prije negoli je djevojka odgovorila, začuo se rančarov glas. Vjerojatno je čuo svaku riječ.

– Pat, neka dode! Pusti ga u kuću! Došao je da se osveti. Zna da ga bogalj ne može otjerati bičem, što bi zaslužio za svoju besramnost. A ti nećeš slušati naš razgovor. Pusti ga k meni i idi za svojim poslom.

Djevojka je oklijevala. No tad side s verande i pode prema koralima. Na pola puta je zastala. Ugledala je, naime, staroga Bucka Topkinsa kako dolazi iz Signala na svojoj olinjalnoj mazgi. Starac koji je u Signalu obavljao prigodne poslove i zaraden novac odmah pretakao u jeftin viski izdaleka je mahao pismom.

– Hej! – vikao je – prekjučer sam morao obećati Jacku da ću vam donijeti ovo pismo. No jučer nisam mogao. Nadam se da dolazim dovoljno rano.

Patricia uze izgužvanu i uprljanu omotnicu iz drhtavih ruku staroga pijanca.

Malo poslije toga mogla je čitati gotovo one riječi što ih je Jack Rimmerland izgovorio ujutro Brodericku Leeju. Saznala je da Jack želi junačkim činom vratiti očevu naklonost.

U međuvremenu došao je Lesly Faro pred rančera. Big Jim Rimmerland sjedio je u svojim kolicima. Ali, njegove noge više nisu bile ispružene. Gips bijaše skinut. Sjedio je skvrčenih koljena, obuven u papuče.

Lesly Faro je stajao mirna lica kao da igra poker. Samo su oči svjetlucale. Posegnuo je u džep na kaputu, izvukao nekoliko papira i prišao bliže. Zatim mu je papire bacio u krilo.

— To su obveznice — reče. — Ali ne tražim novac što ga je tvoj sin kod mene posudio, zapio ili zakartao. Vidim da si bogalj, da si gotov. Zapravo, htio sam ti zadati posljednji udarac, ali odustajem sad kad sam te vidio. Ne bi me radovalo.

Lesly Faro htjede poći prema vratima ali ga Big Jim zadrži. U međuvremenu pogledao je nekoliko ceduljica.

— Dakle, davao si momu sinu zajmove iako si znao da je slab i da nema pravoga ponosa. U njemu si imao jednostavnu igračku. Pretvorio si ga u kockara i salunskoga junaka. Kako je mislio da ću umrijeti, grabio je punom šakom, je li? Računao je s nasljedstvom. No od mene nećeš dobiti niti centa! Moj sin nije punoljetan. Davao si mu novac bez moga potpisa. Traži ga od njega. Ako se Jack još jednom pojavi na ovom ranču, naredit ću jahačima da ga otjeraju bi-

čevima. Lopove, htio si od moga sina napraviti propalicu da bi pogodio mene. Ali Jack nikad nije vrijedio mnogo. Godinama već znam da od njega neće postati pravi čovjek. Kokaru, ne moraš trijumfirati. Time me nećeš osobito pogoditi.

— Tebe ništa više ne može pogoditi, ti si gotov — reče Lesly Faro i pođe prema vratima.

Pred pragom se još jednom okrenuo.

— Tvoj sin tebi ne znači baš ništa, zato što nije tako surov i tako bezobziran kao što si ti bio. On nije tako nestrpljiv i tako prgav prema drugim ljudima kao što si ti bio cijeloga života. Možda je uistinu slabić i kukavica. Dobro! Ali s tobom je svršeno. Osim mene imaš gomilu neprijatelja. Tvoj Mac Hammer je čovjek tvojega kova, ali preslab da obrani ranč. Žao mi je jedino tvoje kćeri. Patricia će uskoro biti siromašna kao crkveni miš. Laneova banda neće ti ostaviti ni jednu jedinu kravu da je podojiš. A najgore razočaranje u tvojoj obitelji tek dolazi. Jim Rimmerland, završio sam. Preostaje mi još jedino da promatram kako se ruši tvoje kraljevstvo.

Lesly Faro ode polako u dvorište i uzjaše.

Patricia je žurila s Jackovim pismom da ga pokaže ocu. Jim Rimmerland ga pročitao, zatvori oči i poslije stanke reče:

— Sad sam ga sasvim izgubio. Naletjet će banditima pred cijevi i izrešetat će ga. Pat, sad imam još samo tebe. Ah, tako želim da prije moje smrti nađeš pravoga čovjeka koji bi

vodio ranč. Mac Hammer nije sposoban za drugo nego da izvršava zapovijedi. Jube ne vrijedi mnogo. On je običan revolveraš.

Jim Rimberland je jedva izgovorio zadnje riječi, kad se vani začuo topot kopita. Malo poslije toga ušao je u kuću šerif Jubal Rimberland. Na njemu se vidjelo da je oštro jahao. Odmah s vrata počeo je govoriti:

— Jim, potrebni su mi svi tvoji ljudi! Mislim da bih uz malo sreće mogao uništiti Laneovu bandu. No potrebna mi je pomoć. Ne mogu napasti logor s nekoliko svojih pomoćnika iz Signala.

Big Jim Rimberland promatrao je brata dugo i šutke. Zatim oštro reče:

— Jube, ti si više puta dolazio s tvrdnjom da si naišao na svjež trag. Uvijek si vodio sa sobom sve ljude i danima si tumačio s njima, a Laneova banda odvodila mi je tad čitava stada. Još jednom možeš dobiti ljude, ali ako ne uspiješ, ili ako mi tad ponovo odvedu stado, otjerat ću te do vraga i pobrinuti se za novoga šerifa. Jesi li me razumio?

— Da — mrko će Jubal Rimberland.

— Ah, da me taj prokleti pastuh nije ubogaljio, Laneova banda ne bi više postojala — reče Jim Rimberland s gorčinom. — Ostavi me nasamo — doda ljutitim glasom.

Jubal Rimberland ode bez riječi. Djevojka se povukla u svoju sobu. Big Jim je čekao da se sve smiri.

Tad počeo opipavati noge. Dovezao se do teškoga stola.

Ovdje se podigao iz kolica i oprezno osovio na noge. U licu se zajapurio od napora. Čelo se orosilo znojem. Nekoliko puta zajecao je od bola ali obišao je cijeli stol i spustio se ponovo u kolica.

Klonuo je.

— Možda ipak uspijem prohodati kao čovjek, možda ipak — reče samomu sebi.

X

Broderick Lee je spavao, jeo i pomalo se oporavljao. Prošla su tako tri dana. Nije znao da ga s druge strane Indijanac neprestano promatra. Vjerovao je da je sâm. Samo je kadkad mislio na bandite koji su mu ostavili tri dana da nestane. Znao je da će ga ponovo posjetiti. Ali više se neće dati iznenaditi.

Sunce je polako zalazilo za planinski masiv. Sjene su postajale sve duže i duže. Sivoća sutona pomalo se zgušnjavala. Lee je upravo mislio da će na tomu mjestu možda provesti tjedne, kad se odjednom lecnuo. Na drugoj strani nešto se pomaklo. U dubokoj sjeni nije se moglo ništa razaznati. Je li to pastuh koji se vraća sa svojim kobilama istim putem kojim je došao?

— Tolika sreća ne postoji — šaptao je. — Zašto bi pastuh izbio ponovo baš ovamo? Ah, takav srećković nisam.

Unatoč sumnji Lee pripremi svoj najbolji laso.

Pažljivo je promatrao. Još nije bio siguran je li prijeko jahač ili dolaze konji.

Trenutak poslije toga sve se razjasnilo.

Sa stijene na drugoj strani poče se glasati vuk. Lee nije posumnjao u vučji glas. Držao ga je njegovim borbenim zovom.

No bio je to Indijanac koji je strpljivo ležao u zasjedi i promatrao Leeja. Vučjim glasanjem htio mu je pomoći. Jer odmah poslije vučjega zavijanja javi se rzanje pastuha.

— Eto ga! — ote se Leeju.

Ostade miran i hladnokrvan.

Sad se već čulo bubnjanje kopita. Kobile su uznemireno rzale. Zatim se ponovo javi izazovnim njištanjem pastuh.

Divlji konji trčali su iz duboke sjene zapadne stijene. Iza njih se ponovo javi vuk, plašeći ih.

Konji su dolazili iz tame u onaj dio doline koji je bio donekle osvijetljen večernjim rumenilom. Lee poče razaznavati grla. Bilo je ovdje najmanje dva tuceta lijepih kobila, nekoliko ždrebadi a iza njih, kao da im želi pružiti zaštitu pred vukom, toptao je snažan žuti pastuh. Katkad bi zastao i vratio se u mjestu, rzao i podizao glavu, divlje trzajući grivom.

Tad se javi rezak glas pume, glas koji prodire u kosti.

— Do vraga — uzdahne Lee — najprije vuk, a sad puma. To ne može biti. To je čovjek! Ali tko mi na taj način goni konje? Zamalo sam oba glasa držao pravima. Da nisu dopirali s iste strane...

Lee nije imao vremena za razmišljanje o neočekivanoj pomoći. Morao se pripremiti za bacanje lasa. Brzo je privezao kraj za stablo breze i smjestio se na zemljanoj krpici između kamenja.

Bio je uzbuđen. Napet. Spreman. Mogao je baciti laso samo jedan jedini put. I taj izbačaj morao bi biti sretan.

Topot kopita brzo se približvao. Leejevo srce kucalo je ubrzano. Nikad još nije vidio toliko prekrasnih zdravih grla na okupu. »Žučko« se pobrinuo za uistinu probran harem. On je još toptao na začelju.

Cekao je prignut, zaklonjen grmljem, na uzvišici iznad staze. Dah mu je zastao kad je projurilo prvo grlo. Za njim su se natisla druga. Više ih nije pravo ni gledao. Svu je pažnju obratio pastuhu.

Pastuh se nasred čistine još jednom zaustavi. Podigao se na stražnje noge i divlje zarzao. Kad se divna životinja spustila na noge i krenula za svojim kobilama, zabaci Lee omču. Pastuh je reagirao djelić sekunde prekasno. Htio se okrenuti ali uže ispletено od mekane kože pade preko njegova vrata.

Hoće li izdržati? Lee nije čekao. Dograbilo je dva druga lasa i sjurio se tri metra niže. Pastuh je nategnuo dugo uže do granice pucanja. Borio se ludom snagom. Kad bi se počeo daviti, skako bi uvis. Zatim se bacao lijevo i desno.

U očajnoj borbi pastuh još nije zapazio čovjeka. Bio je slijep i gluh, izluden bijesom. Kad je pastuh zabacio stražnje noge, Lee izbaci i drugi laso. Bio je to izbačaj koji bi mogao izvesti možda jedan od stotinu kaubojas ili lovaca na divlje konje.

Omča se otvorila u promjeru koji nije iznosio više od metra. Lee zategne laso trzajem i

stražnje su noge bile stegnute malko iznad kopita. Pstuh pade. Brzo se okrenuo na leđa i pokušao se tako osloboditi. Ali čovjek je čekao upravo na to.

Lee trzne rukom. Na užetu se stvore nove omče i omotaju oko pastuhovih nogu. Lee zategne i priskoči glavi životinje. Kad je pastuh htio udariti prednjim nogama, i one se nadoše u omči.

Pastuh bijaše uhvaćen. Noge su vezane. Vrat stegnut. Životinja se odjednom opusti. Ležala je mirno i dahtala. Laso za nju nije bio novost. Vjerojatno je pastuh znao da zasad nema izlaza. Kad se Lee približio, pastuh pokuša udariti. Ali bio je to više izraz ponosa nego moći. Bio je sapet i zatezanjem je gubio dah.

Lee upotrijebi i treći laso. Kad se životinja umirila, Lee se popne do mjesta gdje je bio u zasjedi i uze ular. Kad ga je s mnogo muke stavio na pastuha, popustio je omču na vratu. Životinja se zamalo ugušila.

Lee čučne pokraj pastuhove glave i stavi na nju ruku. Pastuh je ljutito frktao i pokušao je ugristi. Ali Lee je ularom držao glavu nisko pri zemlji.

— »Žučko«, mir! — govorio je meko. — Staro momče, budi dobar. Ta mi se znamo, je li? Kad bi bio čovjek, ili pas, sjetio bi se mene. Hej, možda se sjećaš kako je zvučalo tvoje prvo ime. Zvao sam te »Flush Royal«. Tad smo bili već dobri prijatelji, zar se ne sjećaš? Bio sam već pri tom da te priučim sedlu. Sjeti se, stavljao sam na sedlo tešku vreću! Ali onaj me

onaj konjokradica nastrijelio i odveo tebe iz koral. Stari prijatelju, zacijelo nije s tobom dobro postupao, kad si zamrzio ljude. Moj »Žučko«, sve će biti dobro! Jednoga dana bit ćeš pitom i drag.

Nije prestajao govoriti. Govorio je i govorio. Pastuh je frktao nozdrvama. Lee ostavi ruku na njegovoj glavi a zatim ga je tapšao po mišićavu vratu. Pstuh je ležao na boku. Kad ga je čovjek dodirivao, podrhtavao je.

Spustila se noć. Prošlo je mnogo sati. Broderick Lee je čučao pokraj pastuha i govorio mu, govorio mekim glasom, umiljavao se, tepao, pričao. Životinja bi pokatkad zafrktao, ali sa sve manje žestine.

Lee proveđe kod pastuha čitavu noć. Pri tom je mislio na neznanca koji se glasao najprije kao vuk a zatim kao puma. Lee zaključi da je to bio Indijanac. Nikad nije sreo bijelca koji bi tako vjerno oponašao glasove te divljači.

Razdanilo se ali neznani pomagač nije se pokazao. Hopo je proveo noć na visokoj stijeni koja je okruživala dolinu. Ujutro je ponovno promatrao kako lovac uz pomoć svoga teretnoga konja vodi pastuha u logor. Pastuh bijaše tako sapet da nije mogao praviti velike korake niti se propinjati. Borio se očajnički, no drugi ga je konj stezao i vukao za sobom.

Hopo je promatrao lako Lee siječe donje grane jednoga stabla i kako veže pastuha uz deblo. Vidio je također kako od mladoga stabalja gradi koral.

To će trajati danima, mislio je. U međuvremenu će se lovac sprijateljiti sa životinjom i na kraju će se pastuhu popeti na leđa.

Indijanac je vidio da taj čovjek postupa mudro i obazrivo, ne žureći se. Divio mu se još od trenutka kad se sukobio sa članovima Laneove bande.

— Hrabar je! — govorio je za sebe Hopo. : Opasan je borac. Ne boji se nikoga i ničega. Užitak je promatrati kako radi. Ali ja sam malom gazdi obećao da ću javiti je li uhvatio pastuha. Za to dobivam pedeset dolara. Kupit ću par čizama, lijepe hlače, košulju i pokrivač. Tamni čovjek kojemu pripada kuća za zabavu možda će mi dati također bocu viskija. Uskoro ću biti bogat.

Nakon toga govora, ispunjenoga zadovoljstvom, Hopo krene. Sutradan oko podne stići će na ranč »Rimberland«.

XI

Big Jim Rimberland sjedio je u svojim kolicima na prostranoj verandi i promatrao kako u dvorište ulaze njegov brat Jubal, Mac Hammer i skupina jahača. Mračnim pogledom gledao je kako silaze s konja. Patricia je stajala pred otvorenim vratima i govorila:

— Tata, nema razloga da se uzrujavaš. Laneova banda opet je tvoje ljude odmamila na kriv trag. Kad bih samo znala je li Jack još živ. Ah, zašto nisam muškarac! Otišla bih u brda i potražila bih ga.

Jim Rimberland pogleda kćer.

— Sigurno — reče. — Da si

muško, sad bih već imao sina po svojoj mjeri i svom srcu. Ti si odvažna. Više ne mislim na to da Jack traga za Laneovom bandom. Tim pismom htio je samo popraviti dojam. Jednoga dana pojavit će se ovdje odrpan i gladan.

Jim Rimberland ušuti i zagleda se u Jubala i Maca Hammera koji su dolazili umornim korakom.

— No, glupani, što je? — dočeka ih osorno. — Počistili ste Laneovu bandu, je li? Ili ste nekoliko dana lunjali naokolo na moj račun? Bedaci! Kad ste šetali brdima, Laneova banda došla je u potpunom broju na južnu livadu. Stražar je ustrijeljen a tri tisuće goveda odvedeno u grobnom miru. Jeste li to čuli, tikvani? Razbojnici pucaju od smijeha nad tim kako je šerif idiot kojega mogu uzastopce odvoditi na kriv trag. Jube, ili ti nisi idiot, ha? Jesi li možda lukavac? Budi siguran da ću to otkriti, razjasniti. Jučer sam poslao pismo kotarskom šerifu. Za nekoliko dana poslat će na moj zahtjev čovjeka koji će te zamijeniti. Predat ćeš zvijezdu. Ja sam se pobrinuo da ugasne. Zakazao si. Gubim sve više goveda. Ali uskoro će to prestati. Pa i ti ćeš moći biti koristan ovdje na ranču.

Jubal Rimberland se zloguko cerekao.

— Ne možeš me vući za nos — rekao je. — Ne vjerujem da si pisao pismo kotarskom šerifu. Istkna je da sam s pomoću tvojega utjecaja postao šerif ovdje, ali ću to i ostati. A sad idem u grad. Jer kao šerif imam i drugih poslova.

Jubal Rimberland side u dvorište, uze svoga umornoga konja i odvede ga u koral, da bi osedlao svježju životinju.

Big Jim Rimberland pogleda svoga predradnika.

— Mac — reče oštro — od ovoga trenutka ovaj ti šerif ne može zapovijedati. Sjedi ovdje pokraj mene! Pat, donesi mu viski. Mac, razmislićemo kako da uništimo Laneovu bandu. Moramo postaviti mamac. Postavit ćemo stupicu. Mislim...

Mac Hammer dalje nije slušao. Njegov je pogled počivao na otvorenim vratima dvorišta kroz koja je ulazio Hopo, stari Indijanac. Zastajao je kod pojila i mahao prema verandi.

— Trenutak, gazda — reče Mac Hammer i brzo side s verande.

Big Jim počeo najprije psovati, zatim je promatrao kako Mac Hammer razgovara s Indijancem. Prema kretnjama Indijančevih ruku moglo se zaključiti da nešto opisuje. Mac Hammer izvadi iz džepa nekoliko novčanica. Zatim se polako okrenuo, napravio tri koraka i stao. Brisao je lice i gledao oko sebe.

Indijanac ode iz dvorišta i krene prema gradu.

Big Jim poviče:

— Mac, do vraga, što to znači? Odmah dodi ovamo! Nemoj da se još jednom dogodi nešto slično!

Mac Hammer polako krene prema verandi. Uzeo je viski što ga je djevojka donijela iz kuće i iskapio ga. Sjeo je na ogradu i počeo motati cigaretu. Njegovi su pogledi nepre-

stano lutali između Patricije i Jima.

— Mac, što se događa? — upita srdito Big Jim.

Mac Hammer pripali cigaretu, potegne dim, uzdahne, spusti se s ograde i reče:

— Gazda, moj je posao ovdje okončan! Želim da za jedan sat dobijem zaostalu plaću. Odlazim s ranča.

Mac Hammer baci cigaretu, uzdahne još jednom i obriše lice.

— Gazda, žao mi je što te ostavljam na cjedilu, ali postoji stvar koja mi je važnija od tvoga ranča. Na moje mjesto možeš postaviti Charlyja Skinera. Neće biti gori od mene. Žao mi je, ali...

Mac Hammer raširi ruke i proguta riječ.

— Mac, zašto odlaziš? — upita Big Jim. — Moje je pravo da saznam prave razloge.

Mac Hammer se polako okrene.

— Pastuh! — promrmlja Mac Hammer. — Hopo mi je upravo javio da ga je Broderick Lee uhvatio. Imao je prokletu sreću. Ja nisam nikad mogao ostati u lovu dovoljno dugo jer sam bio preko ušiju zaposlen na ranču i oko njega. A dan i noć sam sanjao o toj divnoj životinji. Gazda, moram ti nešto priznati: ti si naredio da pastuh bude ustrijeljen, ali ja sam se brinuo da se to ne dogodi. Prijetio sam našim momcima, mlatio sam lovce i gonio ih kao pse. Jednostavno nisam mogao dopustiti da netko ustrijeli toga pastuha. Htio sam ga uhvatiti ja. Pobio sam se i s Broderickom Leejem. Dobro, bio je jači. I onda je

došao ovamo i ti si mu dao slobodne ruke. Rekao si mi jedino da za njim pošaljem izviđača. Hopo je obavio taj posao. Gazda, ti bi sad vjerojatno zahitijevao od mene da pastuha ubijem ili da ga dam ubiti. Zbog toga otkazujem posao. Ti želiš pastuha ustrijeljenoga, ja ga želim živoga. Ne slažemo se, dakle. I zato ne mogu biti tvoj predradnik.

Mac Hammer ušuti.

Big Jim stisne usnice. Patricia pride i stavi mu ruku na rame.

— Tata — ozbiljnim tonom — moraš se osloboditi mržnje prema tom pastuhu. Shvati, to je ponosna životinja koja se borila za svoju slobodu. I ti bi se borio svim sredstvima kad bi netko od tebe htio napraviti roba i neslobodna čovjeka. Gadno je što sad moraš sjediti u kolicima, ali budi pošten u životnoj igri. Vidiš, i ja volim toga pastuha kao i Mac Hammer. Niti ja ne bih dopustila da ga netko ubije. Svi ljudi na našem ranču misle tako. Tata, ako ustraješ, gubiš predradnika, a možda i sve ljude, zato...

— Dosta! — odsiječe Big Jim i makne Patricijinu ruku s ramena.

Rančer ošine pogledom Maca Hammera.

— Izdajniče! Gdje se nalazi Lee s pastuhom? Reci mi to, Mac, i šaljem ovamo sve ljude. Dat ću dovesti Indijanca da opiše mjesto. Mac, ide se onamo! Ne možeš zbog prokletoga pastuha ostaviti na cjedilu cijeli ranč. Taj će pastuh ubiti i tebe, ili će to učiniti Broderick Lee. Prokletstvo, zašto

moram sjediti u ovim kolicima i promatrati kako me svi izdaju i kako ranč polako ali sigurno propada!

Mac Hammer je oklijevao neko vrijeme, onda se uspravi i reče:

— Daj mi riječ da nećeš ubiti pastuha. Tad...

— Ne! Radije ću izgubiti još deset tisuća grla stoke. Nema kod mene uvjeta! Još imam dovoljno ponosa da...

— Dobro, gazda, i ja ostajem pri svomu. Za jedan sat dolazim po pare — reče Mac Hammer i ode.

Mac Hammer odvede svoga premorenoga konja u koral, uze drugoga koji je njemu pripadao i povede ga prema kućici u kojoj je stanovao.

U međuvremenu je Patricia dozvala Chalryja Skinnera. Charly je visok, snažan, pomalo umoran stari momak. Dugo je već u sedlu kao drugi čovjek među Rimberlandovim ljudima. Charlyjeve oštre sokolove oči izdrže pogled Jima Rimberlanda. Prije negoli mu je Big Jim išta rekao, oglasi se on:

— Gazda, ljudi su bili u sedlu tri dana gotovo bez odmora. Nisu svi kovani kao Mac Hammer. Misli na to ako nam namjeravaš dati nove naloge. Nismo mi krivi što šerif nije uspio. On nas je vodio. Slušali smo njegove zapovijedi.

— Da, i zato vam više neće naređivati — reče Big Jim. — Charly, ti ćeš odsad biti na Macovu mjestu. Ti si sada glavni. Ukradena stoka ostavila je jasan trag. Tri tisuće goveda satre sve pod sobom. Moje krave ne lete. Idi za tra-

gom i vrati goveda. Na raspolaganju imaš tri tuceta jahača. Objesi svakoga kradljivca kojega zatečeš živoga. Charly, jesi li me razumio?

— Da, gazda!

— Vjeruješ li da ćeš uspjeti?

— Nisam tako lukav kao Ringo Lane, ali mogu se valjano potruditi prepustiš li mi da vodim ljude budem li ih imao dovoljno. Nego, ako si raspoložen da saslušаш moje mišljenje, rekao bih ti da ovom ranču nedostaje čovjek koji bi te mogao zamijeniti. Gazda, neki su momci čuli za toga Brodericka Leeja. On je, kažu, u Arizoni vodio veliki rat protiv kradljivaca stoke i dobio ga. Iskorijenio ih. A pričaju se o njemu i druge priče. Bilo bi dobro da nađeš način da nam osiguraš pomoć toga čovjeka. Broderick Lee bi te mogao potpuno zamijeniti a jamačno je dorastao i Ringu Laneu. Trebalo bi da on vodi naše ljude. Eto, takvo je moje mišljenje.

Charly ode.

Patricia je još stajala pokraj oca i ponovo mu je stavila ruku na rame.

— Tako je — rekla je. — Malo je takvih ljudi kao što je Broderick Lee. Jedino je on dorastao Ringu Laneu.

— Stat ću mu ja na rep i bez tude pomoći — promrsi Big Jim. — Isplati nevjernoga predradnika. Ne želim ga više vidjeti. A onda se pobrini da k meni dode Hopo.

Big Jim Rimberland povukao se u svoju spavaću sobu. S mnogo muke izvukao se iz kolica i počeo hodati od zida do zida. Noge još nije mogao podizati. Vukao ih je po podu. Znoj

ga je oblijevao. Teško je disao. Mrgodeći se opipavao je katkad kralješnicu dokle je god mogao doseći rukama. Jednom se udari po njoj pesnicom, kao da ju je na taj način htio dovesti u red.

— Moram uspjeti! — govorio je samomu sebi. — Uspjet ću! — uzvikne divlje i pokuša svom snagom napraviti pravi korak.

Big Jim izgubi ravnotežu i pade na pod. Urlao je od bola koji ga je prožeo.

Pola sata ležao je nepomičan. Vjerovao je da mu je kralješnica slomljena. Ali tad se ipak okrenuo na bok, iznenađen što ne osjeća bolove. Uspio je saviti koljena, pridići se rukama i kleknuti.

Drugo veliko iznenađenje bijase to što je ustao. Osovio se na noge i ponovo pokušao hodati. Uspjelo mu je bolje negoli prvi put.

— Aha — gundao je — uskoro sam ponovo Big Jim!

XII

Pred kućom Kate Bruggs zastane Mac Hammer da napoji konja. Žena je izišla. Neko ga je vrijeme šutke promatrala a onda reče:

— Mac, niste valjda poludjeli? Znam što namjeravate!

— Možda — reče Mac Hammer i popne se u sedlo.

— Pastuh će uskoro biti moj. Ali vama, Kate, neće nikad pripasti ništa od Rimberlandova ranča. Poznato mi je sve što se zbilo između vas i Jima Rimberlanda. Ali od velikoga kolača vas neće zapasti ništa. Za to će se pobrinuti Ringo Lane

sa svojim ljudima. Neće ostaviti ni mrvu.

Mac Hammer je govorio po-drugljivo. Mlada žena reče za njim:

— Mac, srljate u smrt! Leeju niste dorasli. Od njega pastuha nećete dobiti. Ako vas pak uhvati Laneova banda...

Kate Bruggs ušuti. Mac Hammer bijaše u galopu i nije više ništa mogao čuti.

Otprilike sat nakon toga naiđe Mac Hammer na trojicu ljudi koji su dolazili iz jedne bočne prodoline.

Mac Hammer zauzda konja i opsuje.

— Slušajte — viknuo je — ne radim više za Jima Rimberlanda! Nisam više vođa momaka s njegova ranča. Ovdje sam sasvim privatno. Želim se sresti s Broderickom Leejem i uzeti od njega pastuha. Prijatelji, mislim da među nama nema više neprijateljstva, je li?

— Nikad nismo bili tvoji prijatelji! — obrecne se Tracy Warbow, jedan od trojice. — Uvijek si nam zadavao brige, sve dok nismo pridobili šerifa.

Mac Hammer se iznenadi. Njegova ruka poče klizati prema dršku revolvera.

— Šerifa! Jube je na vašoj strani i vara rodenoga brata? Taj nas je lopov dakle danima vukao za nos prateći krivi trag? A vi ste u miru obavljali svoj posao.

— Tako je! — nasmiје se Juan Mescal. — Ti si bistar momak!

— K vragu! — drekne Mac Hammer i trgne kolt, za kojim je posegnuo i Steve Hackberry.

Sljedećega trenutka pogodi ga Hackberryjev metak u prsa.

Prije negoli je pao sa sedla opalio je ali više nije čuo kako je Tracy Warbow kriknuo. Bio je mrtav prije negoli je dodirnuo zemlju.

Tracy Warbow se skvrčio u sedlu i uzdisao:

— Moje uho! Raznio mi je uho!

— Imao si sreće — reče Steve Hackberry hladno i spusti se sa sedla.

Steve Hackberry pride Macu Hammeru, pretraži ga, uze mu novac iz džepova i vrati se svomu konju.

— Nevoljko sam pucao u njega — reče kad se ponovo našao u sedlu. — Ali morao sam jer je saznao da je šerif na našoj strani. Moglo se dogoditi da se vrati Jimu Rimberlandu i šerif nam više ne bi bio od koristi. Osim toga, i mi imamo svoje račune s Broderickom Leejem. Čuli ste, Mac Hammer mu je htio oteti pastuha. Posrijedi može biti jedino »Yellow Blizzard«.

Trojka nastavi put i uskoro se našla na velikoj ravnici s koje se mogao promatrati kanjon. Juan Mescal imao je najoštriji vid i zapazio je jahača.

— Tracy — reče — začas ćeš zaboraviti svoje uho! Ondje dolje prolazi najljepša djevojka uokrug tisuću milja.

Tracy Warbow popravi rubac kojim je stegnuo uho i upita:

— Najljepša djevojka? Hm, misliš li na Patriciju Rimberland? Ona?

— Jest! Mislim da je moramo primiti džentlemenski. Ringo Lane tjednima čeka priliku da je dobije u ruke. Evo zgode! Prokleti Lee, ponovo

dobiva na vremenu! Najprije smo morali pomoći momcima da otjeraju stoku, a sad moramo Ringu odvesti djevojku. Momci, ponašat ćemo se kao džentlmeni, Ha?

O svemu tomu Broderick Lee nije znao ništa. Čudio se doduše da ga razbojnici puštaju u miru. Često je mislio na neznanoga pomoćnika koji mu je oponašanjem vuka i pume pružio priliku, ali dani su mu bili ispunjeni radom od zore do mraka. Za razmišljanje i nije imao vremena.

Svaki je trenutak koristio da ode do pastuha. Približavao mu se s prednje strane i prijateljski mu govorio.

To više nije bila ona životinja koju je Lee poznavao. Pastuh je narastao i ojačao. Računao je da teži tisuću i trista kilograma. Pravi div, pun snage. Iz svakoga je dijela izbijala snaga. Imao je dugačak korak, sudeći već i po zakoračaju koji je činio sapet. Prsa bijahu široka. No iako je pastuh bio tako velik i težak, kretao se poput divovske mačke.

Lee stavi pred pastuha sedlo i reče mu prijateljski:

– »Žučko« moj, znaš, ovu stvarcu mogu ti staviti silom. Opet ti mogu sapeti noge tako da bi svaki pokušaj skakanja završio padom. Budi pametan, »Žučko« ! Pravi život počeo će za nas onda kad me ostaviš na svojim ledima. Nitko nam neće biti ravan, »Žučko« , vraško momče! Osjetio si već sedlo. Sjeti se: ništa se strašno nije dogodilo. Budi dobar, »Žučko« !

Podigne sedlo i počeo prilaziti pastuhu postrance. Pastuh se pogne kao mačka koja ne voli

da je itko dira. Glasao se kako Lee nije čuo ni u kojega konja.

»Žučko« je stekao mnogo iskustava. U koralima je naučio kako nema smisla boriti se protiv stavljanja sedla. Ljudi vladaju mnogim trikovima. Dovoljan je laso.

Dok je Lee postavljao sedlo i spretno pritezao remen pod trbuhom, u pastuhu počeo kipjeti. Sjetio se udaraca mamuzama koji su dolazili čim bi se čovjek našao u sedlu. Sjetio se također žvala kojima su ga prisiljavali da radi što jahač hoće. Sjetio se ujedno toga kako je udarao kopitima svakoga jahača koji nije bio dovoljno brz da pobjegne.

Pastuh zarže kao da je promukao.

Ali tada je začuo mek i umiljat glas pokraj sebe. Čovjek mu je govorio i milovao ga. Bije se malko stišao. Volio je taj glas. Nijednom mu nije donio ništa loše. A duboko u sebi prisjeti se da mu je taj glas jednom nešto značio.

Pastuh je promatrao kako čovjek odvezuje užu kojim je bio privezan za stup. Ali kraj užeta zadržao je u ruci, omotavši ga prije toga nekoliko puta oko stupa. Prema tomu, ne bi imalo smisla pokušavati.

Pastuh počeo plesati u stranu. Tad osjeti da je lijevi stremen opterećen. Jahač se odjednom našao na njegovim ledima.

Pastuh prigne glavu i počeo prijeteći frktati.

– Eto, »Žučko« – reče Lee – sad ćemo se poigrati, ha? Hoćeš se boriti, je li? Vidiš, pustim li ovaj kraj užeta, nisi više vezan. Onda?

Prigne se i uze u ruke uzde.

Zabacivši jedan kraj preko pastuhova vrata, oslobodi uže.

Pastuh je zafrktao. Kako uže bijaše omotano oko stupa, pastuh pobočke pođe oko njega. Učinio je to sâm svojom voljom. Prema tomu, zna kako da oslobodi uže.

Pastuh je sad slobodan. Jedino što na sebi osjeća težinu jahača. Stresao je glavom i nekoliko je puta trznuo vratom. Činilo se kao da hoće vidjeti jahača. Pri tom je kesio zube.

— Dakako, »Žučko« tu sam! — reče Lee meko. — Sad ćeš krenuti? Staro momče, hajde, počni!

Pastuh napravi nekoliko koraka natraške i pogne se. Lee osjeti kako se pod njim napinje. Tad se životinja baci u stranu poput mačke kojoj je netko nešto privezao za rep. Počeo se vrtjeti tako da su se sastajali glava i rep. Uz divlje rzanje pastuh se propne i onda se prebaci.

Zadnje sekunde baci se Lee iz sedla i otkotrlja se, ne ispuštajući međutim krajeve dugih uzda.

Pastuh je pao na leđa koso. Obluk sedla zario se u zemlju. Životinja se prebaci i skoči na noge. Ali istodobno je skočio i Lee. Skokom na kakvu bi mu zavidjeli Komanči, najbolji jahači u svim prerijskim plemenima, našao se ponovo u sedlu. Noge su kliznule u stremene. Konj se vrtio u krugu.

— Oooj, »Žučko«! — vikao je Lee. — Bravo! Pokaži što znaš! Ooo! Bravo! Bravo!

Pastuh je frktao nozdrvama i rzao. Katkad bi se stresao kao moka pas kad izide iz rijeke. Poslije vrtnje počeo se

propinjati i skakati. Skočio bi sa sve četiri odjednom, savijao je leđa, trzao glavom i spuštao se iz skokova na ukočene noge.

Lee se osjećao kao da ga zbija neki golemi malj.

Pastuh odjednom počeo postarance nalijetati na ogradu korala, pokušavajući jahaču slomiti nogu ili ga tako zbaciti sa sedla. Lee je morao podizati nogu munjevito i vraćati je jednako brzo, da ne padne. U vrtnji poslije jednoga naleta Lee nije uspio staviti nogu u stremen. Pastuh odskoči stražnjim nogama a glavu zabaci nisko među prednje. Činilo se da će se tako prebaciti. Lee odleti sa sedla.

Pao je teško i napola gluh otkotrljao se ispod prečke iz korala. Pastuh se bacio na ogradu, ali nije stigao udariti jahača. Srećom je jaka ograda izdržala.

Lee ustade. Teško je disao. Bio je omamljen. Išao je polako uz ogradu i sa jednoga stupa uzeo laso. Popeo se preko ograde, izbjegao spretno napad pastuha, stao pokraj stupa na sredini i kratkim trzajem ruke bacio omču. Omča zahvati pastuha upravo u okretu za napad. Lee brzo omota laso oko stupa i vez bijaše čvrst kao i prije.

Pametna životinja odmah se umirila. Bila je znojna. Drhtala je. Ušesa su se poklopila. Borac je čekao da se čovjek ponovo popne u sedlo.

XIII

Big Jim Rimmerland čekao je tri dana na povratak svojih ljudi. Njihova je zadaća bila da

pod vodstvom Charlyja Skin-
nera banditima otmu ukra-
denu stoku.

To je mnogo vremena i Big
Jim je vjerovao da će Charly
Skinner na ranč poslati glas-
nika, ako je ikako moguće.

Ali zašto se to nije moglo uči-
niti? To pitanje stari je rančer
neprestano ponavljao, ne na-
šavši drugi odgovor nego da
su njegovi ljudi zapali u gadne
nevolje. Big Jim se zabrinuo,
ali još mu je više briga zada-
valo to što je prije tri dana oti-
šla s ranča i kći Patricia.

U međuvremenu saznao je
Big Jim od staroga kuhara da
je Patricia otišla prema gradu,
ponijevši sa sobom čak i
pušku. Big Jim je imao do-
voljno vremena da razmišlja o
nestanku kćeri. Došao je do
zaključka da je i ona otišla u
planine, ili da prati Maca Ham-
mera, ili da traži brata Jacka.
Možda je htjela zamoliti za
pomoć Brodericka Leeja, ili
spriječiti borbu između njega i
Maca Hammera.

Big Jim uzdahne i odveze se
u kuću. Htio se opet zatvoriti u
sobu i vježbati hodanje.

Kad je ušao u prostoriju za
dnevni boravak, ugledao je kod
kamiona visokoga, nasmiješe-
noga čovjeka. Taj je čovjek pio
iz njegove boce. Kad je Big Jim
ušao, čovjek odloži bocu, obriše
usnice i nasmije se.

— Dobar viski! — rekao je.
— Zacijelo potječe iz Škotske?
Isplatilo se doći već zbog toga
pića. Big Jim, nisam li srećko-
vić?

— Ti si prokleti Bastard,
Ringo Lane! Tvoja braća i tvoj
otac takoder su bili takvi ba-
stardi — siktao je Big Jim i

mrko promatrao vođu glaso-
vite bande.

Pri tom Big Jim nije pokazi-
vao ni najmanji znak iznenade-
nja. Znao je da nema niti naj-
manju šansu. Big Jim se do-
veze sasvim blizu. Ringo Lane
se još smijao.

— Stari — govorio je — sti-
gla su te gadna vremena. Da
nisi objesio moga oca i moju
braću, mogao bi sad računati s
mojim sažaljenjem. Godinama
si bio jak momak, pravi gazda
u ovom divljem kraju. Zato su
te i nazvali Big Jim. Veliki Jim
je bio moćan, odlučan, opor i
nesmiljen. A sad, eto, gledam te
skvrčena u kolicima. Hm! I
nemaš nikoga tko bi te mogao
zamijeniti. Moraš promatrati
kako kopni tvoja moć, kako
tone tvoj brod. Jim, došao sam
da ti kažem svoje uvjete. Bilo je
potrebno da prode mnogo go-
dina kako bi ti sa svoje po-
nosne visine pao tako duboko
kako jesi. Priznajem, pri plani-
ranju osvete pomogao mi je taj
pastuh. Ali sad stvari stoje
tako da te mogu bezbrižno zga-
ziti. Stari, gotov si!

— Misliš? — reče rančer
muklo.

Ringo Lane pode polako od
kamiona i obide kolica.

— Gotov si, gotov, stari! —
reče. — Prije deset godina otje-
rao si nas iz svoga susjedstva.
Bog i batina, sve si bio ti. Kad
si povješao moje, zakleo sam
se da ću te jednoga dana uni-
štiti.

— Da onda nisam bio onako
tvrd, i da tvojima nisam poka-
zao kako završava otimačina,
u ovaj kraj došlo bi još više
kradljivaca stoke — reče Big
Jim gorko. — Godinama smo

krvarili. Ginuli su ljudi. Htio sam postići mir koji bi trajao zauvijek. Tri kradljivca stoke nisu bili prevelika cijena za takav cilj. Ali što ti uistinu hoćeš? Časkati sa mnom uz kamin?

— Tvoji ljudi koje si poslao da vrate goveda pali su u stupicu — reče Ringo Lane. — Namamili smo ih i prevarili. Kad su ostavili konje da bi pješke napali kanjonski ulaz, moji su ljudi otjerali životinje, i tako tvoji momci pješače tridesetak milja daleko odavde. Zanimat će te i ovo: imaju dva mrtva i nekoliko ranjenih. Neki moji ljudi još se bave tvojim planinarima pa brojka nije konačna. Goveda su, dakako, izgubljena za tebe.

— Dobro — kimne Big Jim. — Moji su ljudi, dakle, potučeni. I što još? Nisi valjda došao da mi to javiš? Hajde, baci prave adute!

— Imam jedan jedini — osmijehne se Ringo. — Ali takav je da dobivam partiju.

Na licu Jima Rimberlanda nije se pomakao nijedan mišić.

— U mom logoru nalazi se tvoja kći.

Ringo Lane se uozbilji. Vrlo dobro zna što u ovom kraju znači kad se neka djevojka odvede silom.

Big Jim je mirno sjedio u svojim kolicima. Samo su se šake zgrčile na kotačima.

— Lane — reče Jim Rimberland ozbiljnim tonom — time me zaista možeš oboriti na koljena. Ali jednoga ćeš dana zbog toga ipak visjeti. Sad si učinio nešto što je gore od krađe goveda, od razbojništva ili ometanja javnoga reda i

mira. Ovdje na Zapadu to je najveći zločin. Moram pokleknuti. Ali ti moraš računati s užetom!

Ringo Lane proguta pljuvačku.

— Stari — reče — meni su sva sredstva jednaka. Tvoja kći živi u našem logoru kao da je kod kuće. Moji ljudi znaju da bih oderao kožu svakomu tko bi pokušao...

— Dobro, Ringo! Što hoćeš od mene?

— Smiri se, stari! Za nekoliko dana tvoji će ljudi dopješačiti na ranč. I tada ćeš ih sve otpustiti. Podići ćeš u banci sav novac i predati ga meni. Mirno ćeš promatrati kako moji momci odvođe goveda s tvojih pašnjaka. Posao će trajati otprilike četiri tjedna, iako ću imati više pomagača nego što sam ikad imao. Kad te ogulim do kože, dobit ćeš svoju kćer. Jesi li me razumio?

— Jesam, lopove! — reče Jim Rimberland tresući se cijelim tijelom.

— Ne vrijeđaj me! — obrecne se Ringo Lane prijeteci i pode prema vratima. — Tvoj sin se klatari po brdima — reče odatle — ali uskoro ćemo ga uhvatiti za gušu. A tvoj brat, kojega si postavio za šerifa, kako bi njega nazvao? On te je izdao. Ne jednom. Vukao je tvoje ljude za nos, da mi možemo mirno raditi. Jube je dobivao svoj dio za svako govedo. Zašto te varao, to valjda znaš. Ili razmisli o tomu, to je tvoja stvar. Možeš narediti svojim ljudima da ga razderu u komade.

— Dobro, Ringo, ima li još štogod?

– Ima! Kad podigneš pare, donesi ih do Kate Bruggs. Mi ćemo ih podići ondje. I ne upadni u ludost da pokušaš osloboditi kćer. To ne može uspjeti nijednom čovjeku, nikakvoj družini. Mac Hammer je već pokojni. Budi miran i strpljiv, ako želiš pomoći kćeri. Sebi samomu više ne možeš pomoći.

Nakon tih riječi Ringo Lane ode. U zraku ostade dah mržnje.

Pade noć. Big Jim je legao u postelju odjeven. Ležao je duže od dva sata a nije se pomaknuo. Tad s mukom ustade.

Kad je izišao iz kuće i počeo vući noge po pijesku u dvorištu, pride mu čuvar konja.

– Gazda! Što se događa? Čuda? – reče stari čovjek.

– Osedlaj mi, ridana Pete – reče Big Jim. – Jesi li čuo?

– Razumijem, gazda, ali nisam siguran da ću to učiniti.

Big Jim uhvati starca za ramena.

– Hajde, Pete! Mora se! I moraš mi se zakleti da nikomu nećeš odati da hodam, da sam otišao u sedlu. Pete, vrijedi?

– Pa, meni je zamalo sedamnaesta godina ovdje – reče stari Pete. – Ali bojim se da...

– Ne zabrinuj se, Pete, neću pasti sa sedla! Kao što nisam pao iz tih prokletih kolica. A ridan je miran i strpljiv. Pete, moram u sedlo!

– Dobro, gazda – reče starac i uzdahne.

Oko ponoći stigao je Big Jim Rimberland do kuće Kate Bruggs. Bolje reći, tad je čuo zavijanje njezina poluvuka. Došao je do samih vrata. Čvrsto se držao za obluk i prig-

nuo se tako da je šakom mogao pokucati.

U blizini kuće zafrktao je konj. Jim Rimberland posegne za revolverom. Ogledao se i otkrio životinju u sjeni debelog stabla. Jahač je zacijelo u kući, zaključio Jim Rimberland.

Vrata su se otvorila.

Pojavio se Lesly Faro. I on je imao u rukama oružje i bio spreman da puca. Preko njegovih ramena gledala je Kate Bruggs. Oboje je odmah prepoznalo čovjeka na konju. Ukočili su se od iznenađenja.

– Lesly, spusti oružje, inače ću te prostrijeliti i pogoditi Kate – zagrmli Big Jim.

Kockar ga pogleda u lice i opusti ruku.

– Ti dakle uopće nisi uzet? – reče zbunjeno. – Sve si nas prevario?

– Iskorači korak, Lesly, i spremi oružje!

Lesly Faro poslušao, buljeći i nadalje u Jima Rimberlanda kao u priviđenje. Izišla je i Kate. Ona reče:

– Lesly, prevario si se! Jim Rimberland bi morao biti slomljen i uništen čovjek, nedostojan osvete, je li? Pogledaj ga! Sjedi u sedlu kao i prije i može te odmah prosvrdlati. To je stari Big Jim!

Jim Rimberland povuče konja malko natraške, zatim se nagne naprijed i s mukom povuče nogu preko sedla. Morao se dobro držati da nekako side. Kad se spustio na noge, morao se pridržati za konja.

– Udite u kuću i stanite ravno nasuprot vratima – reče.

Kate Bruggs i Lesly Faro naprave što je rečeno. Čuli su

Rimberlandovo uzdisanje i to kako vuče noge, kako ih teško podiže preko praga, ali poslušali su. Kad je Big Jim zalupio za sobom vrata, uze stolac i skljoka se na njega. Napokon sjedne i obriše znoj sa čela.

Kate i Lesly Faro shvatiše da je Big Jim još napola uzet. Uspijeva hodati, no i najmanje neravnine na tlu stvaraju mu teškoće.

Jim Rimberland stavi revolver pred sebe na stol i mrko pogleda Kate Bruggs i Leslyja Fara.

— Kate — rekao je — svi ljudi koji me mrze, svi moji neprijatelji, kod tebe imaju otvorena vrata. I ti sama htjela bi me vidjeti na podu. Što sam učinio tebi?

— Jim, to ti najbolje znaš — reče Kate Bruggs ogorčeno. — Dobro je što si došao baš danas. Lesly Faro me upravo zaprosio. Želi otići iz ovoga kraja i povesti me sa sobom. Rekao mi je da si propao, da se nema više komu osvećivati. A sad neka sazna zašto te mrzim, Big Jim Rimberland!

— Ne želim to saznati — umiješa se Lesly Faro. — Pustimo stare stvari. Kate i ja na neki smo način od iste vrste. Zato ćemo otići nekamo zajedno i početi iznova. Prošlost neka ostane iza zastora. Namjeravam u Wyomingu urediti mali ranč. Za to mi je potrebna dobra družica, takva kao što je Kate. Ona je proživjela svoja razočaranja, ja sam prošao svoje, vrijeme je da prokrčimo nov put. Big Jim, ostavi nas na miru, kao i mi tebe. Idi prema svojim ciljevima. Mi smo izišli iz igre.

— Ni govora! Još ste unutra, makar Kate — reče Jim Rimberland, promatrajući pomno Leslyja. — Možda je ona prava žena za tebe, Lesly. Možda ćeš uistinu postati pravi rančer. Ali neka ti prije Kate ipak ispriča zašto me mrzi. Možda se tad predomisliš.

— Vjerojatno se neće — reče Kate — ali neka čuje!

Ruku je uprla prema Jimu Rimberlandu i nastavila:

— Otjerao si moga čovjeka. Nije vrijedio bogzna što, bio je ispičutura, ostavljao me tjednima samu, kretao se u lošem društvu. Ali možda sam od početka morala biti više uz njega. U svakom slučaju, nisam smjela dopustiti da ga najuriš, da bi dobio mene. Jadnik je sudjelovao u napadu na poštansku kočiju i bio ustrijeljen. E, kad sam postala udovica, nalazio si uvijek nove izgovore da me ne uzmeš za ženu, iako si mi bio to obećao.

Lesly Faro se promeškolji i reče:

— Big Jim, dopusti da izidem. Neću to slušati. To su vaše stvari. Pusti me da izidem.

Jim Rimberland se na nj nije osvrtao.

— Htio sam sina. — rekao je — jer Jack nije bio ni za što. Rekao sam ti da ću te uzeti samo onda ako mi prije rodiš sina. Više nisam smio riskirati! Bio sam prešao pedesetu. Nisam imao mnogo vremena da čekam boljega sina nego što je bio Jack. Ionako bih morao doživjeti sedamdesetu da bih od njega stvorio čovjeka. Kate, zar uistinu ne možeš shvatiti kako je meni nasljednik, bio važniji negoli bilo što drugo?

— Ne! To ne shvaćam ni danas. Htjela sam biti gazdarica na velikom ranču »Rimberland«. To je istina. Zato me i pogodilo poput groma kad sam otkrila da ti ne misliš ni na što drugo nego na uspjeha sina. U bijesu sam ti rekla da si sa mnom gubio vrijeme, jer ne mogu roditi dijete. Ti si me udario posred lica i otišao. Big Jim, zato sam te mrzila, zato te mrzim i sad.

Kate se brzo okrene prema Leslyju Faru.

— Les, što je rečeno, čuo si. Ti me želiš uzeti za ženu i početi sa mnom nov život. Želiš urediti ranč. Uskoro ćeš početi razmišljati o tomu kako gazda mora imati sina kojemu će ostaviti svoju stečevinu. Ovdje su dobri sinovi muškarcima važniji negoli bilo gdje drugdje. Ali kod mene neće biti djece! Za muškarca koji želi osnovati obitelj ja ne vrijedim ništa.

Les, pođem li s tobom, jednog ču te dana razočarati. Možda ćeš me i ti tući, ili ćeš me napustiti. Bolje je za mene da ostanem sama. Ne bih više htjela darovati povjerenje i ljubav čovjeku koji me na kraju odbaci. Morala bih ga ponovo mrziti. Les, možeš li to razumjeti?

— Da — promrmlja Lesly Faro, pride bliže i stavi joj ruku na rame.

— Kate, razumio sam, ali unatoč tomu želim da živiš sa mnom. Prije nekoga vremena i ja nisam mogao dobiti ono što je željelo srce. Nije mi dana niti prilika. U međuvremenu došao sam do zaključka da ne valja željeti mnogo. Takvo je i tvoje iskustvo, Kate. Jimu Rimberlandu nije išlo ništa bolje. Svi smo

mi htjeli nešto, a nismo dobili. Dodi sa mnom! Zaboravi Jima Rimberlanda i sve ostalo. Potražimo zajedno nešto od života.

Žena ga je promatrala ozbiljnim pogledom. Uzdisala je. Zatim je podigla ruku i pokazala prema Jimu Rimberlandu.

— Jesi li čuo ove riječi? — rekla je. — Ovdje je razlika! On će popraviti ono što si ti razorio. Neće me tući zato što...

Kate Briggs uguši riječi u jecanju, okrene se prema Leslyju Farou i zarije lice u njegova prsa.

Lesly Faro je gledao preko nje u Jima Rimberlanda.

— Eto, to je to, Big Jim. Objašnjenje je gotovo. Izdržali smo ga. I sad odlazimo. No zbog čega si ti došao ovamo? Zašto si izvukao oružje? Što hoćeš od Kate? Da sam kod nje, to nisi mogao znati. Došao si dakle k njoj, a ne za mnom. Što hoćeš?

Big Jim skoni oružje sa stola.

— Ringo Lane i njegovi ljudi oteli su moju kćer, Faro. Drže je u logoru kao taoca — objasni Jim Rimberland. — Ringo Lane je uvjeren da ću ostatak života provesti u invalidskim kolicima i da ću nemoćno promatrati kako me uništava. Ne budem li mirno podnosio da odgoni moju stoku, osvetit će se na kćeri. Naredio mi je da podignem novac u banci i da mu ga predam. Ali ponovo mogu donekle hodati. S ranča sam došao bez ičije pomoći. Moja je ruka još mirna i oko sigurno. A sada da vam kažem zašto sam se zausstavio ovdje. Ringo Lane je rekao da novac donesem ovamo, da ga ostavim kod Kate. Znao sam da Kate jednostavno traži ljude

koji me mrze i koji me žele uništiti. Znam da mnogo zna o Ringu Laneu i o njegovoj bandi. Možda zna čak gdje se nalazi tajni logor. Riječ je o mojoj kćeri. Ako banda skuplja goveda po mojim pašnjacima, u logoru ne može biti mnogo ljudi. Nekoliko tih lopova ja bih svladao. Želim osloboditi dijete. Zato sam krenuo s ranča. Ne mogu tjednima sjediti kod kuće i čekati čudo. Ringovi ljudi su bastardi. Dakle, Kate, gdje se nalazi bandin logor?

Jim Rimberland povisi ton i povuče zaponac na revolveru.

Lesly Faro ispusti glas kao da ga je pogodio nož.

— Patricia je u rukama bandita? Zato si se dakle uspio popeti na konja! Ali što možeš učiniti sâm? — reče Lesly Faro. — Ta na nogama si nemoćan kao dvogodišnje dijete. Gdje su tvoji ljudi? Zašto si krenuo sâm?

— Lesly, sâm sam. Moji su ljudi izbačeni iz stroja. Mac Hammer je mrtav. Sin Jack otišao je od kuće prije nekoliko dana, ali on mi ionako ne bi mnogo pomogao. On nije ni za što. Eto, tako čovjek ostane sâm, Faro! Nešto slično svi ste godinama željeli, je li? Eto, doživjeli ste! Našao sam se u najvećoj nevolji života, bogalj sam, bez ičije sam pomoći! Ali mogu pokušati! Pokušat ću osloboditi svoje dijete iz ruku razbojnika, bilo kako bilo. Sad znate sve. Posljednji put pitam, Kate, gdje mogu naći Laneovu bandu?

Kate Bruggs uzdahne i zaniječe glavom.

— Jim — reče prebijenim glasom — ne znam! Vjeruj mi! Dakako, Ringovi jahači dolaze k meni. Ali ne znam gdje je njihov

logor. Ako ti je rečeno da kod mene ostaviš novac, nemoj misliti da pripadam toj bandi. Jim, mrzila sam te, i vjerojatno te još mrzim, ali više ne želim osvetu. Kad bih mogla, pomogla bih ti da oslobodiš Patriciju. Bilo bi bolje da za logor pitaš svoga brata. On se ovdje često sretao s Ringom i njegovim ljudima. Zajedno su kovali planove, zajedno su dakle i radili. Jube je katkad odlazio u planinu. On bi ti jamačno mogao pokazati logor. Izdao te. Varao te. Mrzi te, eto, i rođeni brat. Mrze te svi ljudi koji su s tobom imali posla. Jesi li kad razmišljao zašto se to događa. Jak čovjek mora pribaviti dobre prijatelje. Mora im biti prijatelj. Ne smije ih iskorištavati. Koliko ljudskosti daješ, koliko dobivaš.

Kad je Kate Bruggs ušutjela, reče Big Jim s uzdahom:

— Da. Mnogošto sam uradio krivo. Zabrljao sam i važne stvari, ali sad je kasno da se išta popravi. Mnogo sreće, Kate! Mislim da će ti Lesly biti dobar drug. Odlazim. Moram iskoristiti noć.

S mukom ustade i okrene se prema vratima.

Odmor na stolcu dobro mu je došao i hodao je lakše. Prije negoli je prekoračio prag, zadrž ga glas Leslyja Fara.

— Jim, pričekaj! Idem s tobom! Kate, ti ćeš me razumjeti ako krenem snjim da bismo oslobodili Patriciju, je li?

— Da, Les! Zbog toga te poštujem. Patricija nije kriva što svi ljudi mrze njezina oca. Pomozi mu! Čekat ću te ovdje. Kad se vratiš iz planine, ići ću s tobom kamo god želiš.

Big Jim Rimberland zurio je

bez riječi u to dvoje. Zatresao je glavom i poslije stanke rekao:

— Lesly, promijenio si se, ili te nikad nisam ni poznavao. Ako znaš nešto o logoru, reci mi, Lesly, ali nemoj ići sa mnom.

— U tome me ne možeš spriječiti — reče Lesly Faro, uze svoj revolver i mahne Kate.

— Vratit ću se, Kate!

Odoše. Nekad ogorčeni neprijatelji, sada dva druga u noći. Kad su dali konjima predah, reče Lesly Faro:

— Bogzna što ne znam, ali pijani jahači iz Ringove bande katkad su govorili da se s visoke stijene može pljuvati po njihovim glavama. Mislim da ćemo dugo tragati za tim mjestom i da će nam biti potrebna sreća.

XIV

U cik zore začuje Broderick Lee topot kopita i skoči na noge. Uzeo je pušku i kliznuo u grmlje. »Žučko« je nemirno topotao u koralu.

Lee je čekao u zaklonu drveća što je štitilo njegov logor prema dolini. Koral i pastuh mogu se vidjeti samo sa stijena.

Jahač se približio i Lee prepoznade Jacka Rimberlanda. Mladić bijaše mršav, prljav i odrpan.

— Došao si dovoljno rano da doručkuješ — reče Lee mirno.

— Sidi, Jack, ovo s doručkom mislio sam ozbiljno. Začas će biti jela. Ne djeluješ baš uhraњeno. Jesi li zaista čitavo vrijeme tragao za logorom Laneove bande?

Jack Rimberland promatrao ga je sa sedla.

— Potreban mi je tvoj savjet

— promucio je. — Broderick, dogodilo se nešto vrlo gadno.

— Dodi najprije k vatri! Jedva se održavaš u sedlu. Jesi li bolestan?

— Tri dana nisam ništa jeo. Neprestano sam vrebao. Pronašao sam bandin logor! Našao sam lopovsko gnijezdo! Ali, kod njih je moja sestra! Otelu su je i drže je u zarobljeništvu. Potrebna mi je pomoć. Moram osloboditi sestru. Ali u logoru ima previše bandita. Jesi li čuo, oteli su mi sestru...

Jack Rimberland se zanjiše u sedlu, izgubi ravnotežu i zamaľo je pao. Bio je potpuno iscrpljen. Broderick ga pridrži i odvede k vatri. Polegao ga na pokrivače i zapazio pri tom da se mladić mnogo verao po stijenama. Hlače, čizme, rukavi kaputa, sve to bijaše razderano. Na prstima se vidjelo da se morao hvatati za oštro kamenje.

Ostavi Jacka na pokrivačima i dade se na pripremanje zajutarka. Mladiću je bila prijeko potrebna okrepa.

Kad je Broderick pekao četvrtu palaćinku, i kad se njen miris raširio po logoru, Jack podigne glavu i s mukom sjedne.

— Dodi, prijatelju — reče Broderick preko ramena. — Ovdje su stvari koje ti nedostaju, koje će ti pomoći da opet staneš na noge.

Lee pokaže nožem pečene palaćinke i počne natakati kavu u limeni lončić.

Jack pride bez riječi, čučne uz vatru i počne jesti. Broderick ga je postrance promatrao i radovao se kad je zapazio kako se mladić svladava, kako polako žvače unatoč izgladņjelosti.

— Tako, Jack, jedi polako,

inače ti neće biti dobro. Oboljet ćeš — reče izvadivši još jednu palačinku iz tave.

Kad je Jack pojeo i treću palačinku i popio drugi lončić kave, oživjelo je njegovo zanimanje za okoliš.

Zagledao se u koral i odjednom prestao jesti.

— Hej — kliknuo je, zaboravivši sve ostalo — pa ti si ga...

— Uhvatio sam ga, jest! — nasmije se Lee. — Prvoga dana bacio me sa sedla ravno pet puta, slijedećeg dana triput. Pomalo je popuštao. Borili smo se mnogo sati, cijele dane. Jednom sam od umora zaspao na zemlji. Kad sam se probudio, stajao je pokraj mene i njušio mi lice. Mislim da smo se pomirili. Pripazi, palačinke obožava! Evo, vidjet ćeš!

Uzme palačinku i pride koralu. Ušao je provukavši se između dviju prečki i približio se pastuhu. »Žučko« ga je čekao stržući ušima i s blagim frktnjem.

Jack je promatrao kako Broderick miluje pastuha po vratu i prsima i kako mu daje palačinku. Pastuh je žvakao i gurao glavu Brodericku pod pazuh. Jack zanijem od iznenađenja. Tad zapazi da Broderick pastuhu neprestano nešto govori u uho. Pastuh je zavolio taj ton.

— Začarao si ga! — uzdahne Jack. — Začarao si ga i pastuh se potpuno promijenio.

Jack se ponovo sjeti svoje gladi i nastavi jesti, dok se Broderick bavio životinjom.

Kad se Broderick vratio k vatri, Jack bijaše sve pojeo. Snaga mu se polako vraćala. Htio je ustati, no Broderick ga zadrži.

— Polako, Jack, samo polako!

Tvojoj sestri ne možemo pomoći tako da krenemo nasumce i bezglavo nešto poduzmemo. Ispričaj mi najprije još jednom sve zajedno, slijedom kako se što događalo. Tad ćemo nešto smisliti. Hvala ti što si došao k meni. Ne mogu se pravo sjetiti tvoje sestre, Jack, ali u ovoj sam pustoši često mislio na nju. Kako si naletio na logor Laneove bande?

Jack se nemirno meškoljio na pokrivačima i gnječio prste.

— Slučajno!

Objasnio je položaj logora i nastavio:

— Patricia je u jednoj daščari. Veći dio bande otišao je nekamo ali ostalo je još šest jahača. Sad znam put do logora, šestoricu ne mogu sâm napasti...

— Dobro, Jack, sve će biti dobro. Najprije nekoliko sati spavaj. Ni riječi, dragi moj! Maloprije si od gladi i iscrpljenosti zamalo pao sa sedla. Takav me ne možeš voditi do logora, niti si spreman za borbu. Moraš se odmoriti. Mladiću, kad krenemo, moramo biti spremni na sve. Bit će gadno. Kolika je udaljenost oдавде?

— Petnaest do dvadeset milja — reče Jack i opruži se. — Dobro, počinit ću. Htio bih se dobro boriti, Brod. Htio bih ti biti dobar partner. Hvala unaprijed što mi hoćeš pomoći. — Otmica djevojke u ovoj je zemlji najveći zločin — reče Lee. — Oslobodit ćemo Patriciju, budi bez brige. I pokušaj spavati.

Broderick namigne Jacku i pođe prema oboru.

Jack ga je promatrao neko vrijeme, no tad mu se od iscrpljenosti sklope oči. Zaspao je s osjećajem zadovoljstva da je

stekao dobroga prijatelja koji će mu pomoći da oslobodi sestru.

Lee osedla pastuha, porazgovori s njim i potapša ga, zatim skoči u sedlo i izađe iz koralu.

Duže od tri sata lutao je s pastuhom po dolini. Učio ga je, na primjer, da se ne smije pomaknuti ako oba kraja uzda leže na podu, ili da krene kad je jahač stavio jednu nogu u stremen. Broderick priuči pastuha također na laso. Uzeo je svoga teretnoga konja i hvatao ga. »Žučko« je naučio kako da se ponaša da uže bude valjano zategnuto.

Pastuh se pokoravao svom jahaču i zahvalno frkatao kad mu je štogod tepao u uho. U nekoliko dana postigao je Lee više negoli drugi jahači s manje ponosnim i svojevolumnim životinjama postignu u nekoliko tjedana.

U logor se Broderick vraćao polako, pustivši »Žučku« da bira korak. Prišao je koralu ali nije pastuha uveo unutra. Prvi put ga je ostavio na slobodi. Skinuo je sedlo i dobrano istrlljao svoga ljubimca. Glatke kože i sjajne dlake pastuh je izgledao još moćniji. Kad ga je Broderick masirao, katkad je zadovoljno zarzao. Prije nekoliko dana još se opirao tomu, sad uživa.

Lee ponovo postavi sedlo i pođe prema vatri. Kad je privezao uzde za tanko drvo, reče pastuhu: »Žučko«, budi dobar! Uskoro ćemo morati u borbu. Opasno je što biram tebe, ali zakleo bih se o svoj stari revolver da me nećeš razočarati. Mislim da smo postali drugovi i prijatelji. Ti si mudar. Pred nama je lijep život, je li?

Poslije tih riječi pride gotovo utrnuoj vatri, čučne i poče prirediti obilat obrok. Miris pečenja probudi Jacka Rimberlanda.

— Jacky, krećemo za jedan sat — reče mu Broderick. — Paži, ne idi preblizu pastuhu. Zasad se priviknuo samo na mene.

Jack protrlja oči.

— Ti si čarobnjak, Brod — reče. — To povećava u meni nadu da ćemo moju sestru izvući iz vučjega gnijezda.

XV

Iako su neprestano morali ići obilaznim putovima, što se u takvoj divljini najčešće ne može izbjeći, dobro su napredovali prema jugu.

Broderick Lee se pri tom radovao svom »Žučku«. Pametna životinja nije stvarala teškoće. Dapače, Jack se morao truditi da prati Brodericka, unatoč tomu što je bio na konju koji je odavno priviknut na sedlo.

Blizu ruba kanjona naišli su na terasu. Htjeli su se odmoriti ovdje i onda svladati ostatak puta, kad »Žučko« podigne glavu i poče trzati nozdrvama.

Broderick ga odmah uhvati rukom tako da ne može frkati. Jack također umiri svoga konja. Tako su nepomično čekali nekoliko sekundi. Tad su začuli topot koji se približavao.

Između drveća mogli su razaznati usku stazu. Prolazila je otprilike četiri metra niže od položaja na kojem su se nalazili.

Tom stazom dolazila su dva čovjeka sa pet tovarnih konja. Životinje su bile jako opterećene.

— Donose namirnice iz grada
— prošapta Jack.
Broderick kimne.
— Očito je da smo na pravom putu — reče. — Ali pričekat ćemo mrak. Dotad ćemo biti ovdje.

Lee spusti uzde na zemlju i nasloni se na konja. Polako je smatao cigaretu. Kad je htio pripaliti, pastuh se ponovo uznemiri.

Sve se ponovilo još jednom, jedino što sad nisu dolazili razbojnici. Na stazi su bili jahači koje nije očekivao ni Broderick ni Jack. Bili su to Lesly Faro i Big Jim Rimberland. Napredovali su oprezno, kao dva vuka na svježem tragu.

— Moj otac na konju! — začudi se Jack Rimberland.

— Aha! A razumiješ li to što je s njim Lesly Faro! — prošapta jednako iznenađen Broderick Lee.

Prije negoli je to Lee mogao spriječiti, Jack zovne:

— Oče! Tata! Ja sam, Jack!

Oba jahača trgnuše konje i oružje. Dok su tražili cilj, shvatili su značenje riječi.

Jack uze svoga konja i povede ga dolje prema stazi. Lee je mahao glavom. Zamišljeno je lice Jima Rimberlanda kad ugleda pastuha. Da iznenađenje bude potpuno, Broderick je riskirao da se spusti u sedlu. Uspio je to izvesti iako se konju klizalo a jahača je smetalo granje.

Na stazi Lee nije puštao Jima Rimberlanda s vida. Vidio je kako je rančer zabezeknuto pogledao pastuha i kako je ljevičom počeo trljati oči. Tad je shvatio da je pred njim, doduše, čudo ali ne sanja. Lice se namrštilo. Jim Rimberland htjede po-

dići revolver, no Lesly Faro i Jack natisli su se k njemu svojim konjima. Lesly Faro se nagnuo i gurnuo revolversku cijev u stranu.

— Do vraga, budi pametan! — reče.

U međuvremenu je Lee prišao bliže. Pastuh je ljutito frktao i plesao. Ponovo je pokazivao svoju divlju narav, bijes koji je urodio time da bude ubojica.

S nekoliko nježnih riječi Lee primiri životinju, nagne se naprijed i reče Jimu Rimberlandu:

— Sad imate dovoljno drugih briga, je li? Ljudi su vam naniželi u malo vremena mnogo zla. Ako njima nikad niste opraštali, zašto to ne biste mogli učiniti kad je posrijedi plemenita životinja? Svi ste vi »Žučka« krivo priučavali na čovjeka koji bi htio biti u sedlu. Nepošteno je optuživati njega. Kao što ste vidjeli, »Žučko« je poslušan i ne ubija. Maknite oružje! Opomijem vas!

Big Jim uzdahne, spusti glavu i učini što mu je rekao Lee.

— Da, imam drugih briga — promrmlijao je. — Ali sve je počelo s tim pastuhom. Da od mene nije napravio bogalja, ne bih bio u nevoljama u kakvima jesam. Lee, što se konja tiče, vi ste čudotvorac.

Jim se okrene prema sinu. Jack se čitavo vrijeme nemirno namještao u sedlu i promatrao oca.

— Više nisi uzet, tata? — rekao je. — Raduje me što te vidim u sedlu. Otkrio sam logor Laneove bande. Promatrao sam ga danima. Na žalost, morao sam sa stijene mirno gledati ka-

ko dovode Patriciju i kako je zavaraju. Tata, krenuo sam s Broderickom Leejem da je oslobodimo. Čim sam mu ispričao što se dogodilo odlučio je da ide.

Big Jim ga prekine kratkom kretnjom ruke i obrati se Brodericku:

– Sve je to točno?

– Jest!

– Htjeli ste sami s Jackom osloboditi djevojku?

– Ako se ne varam, Lesly Faro i vi krenuli ste s istom namjerom – s osmijehom će Lee.

– Imate li možda nešto protiv toga da sudjelujem u tom potvratu?

Big Jim je šutio.

– Posramljujete me – reče.

– Lesly Faro ide sa mnom iako smo bili neprijatelji. Vi sad imate priliku da odete s pastuhom. Moji su ljudi razbijeni, ja sam sâm i ne bih vas mogao spriječiti.

– Rimberland – reče Lee oštro – ako ne zaboravite odluku da pastuh bude ubijen, bit će gadnih neprilika. No o tome možemo razgovarati kad oslobodimo vašu kćer. Idemo!

Lako podbode pastuha i krene stazom kojom su prošli razbojnici sa svojim natovarenim konjima. Ostala su ga trojica slijedila.

Lasly Faro priđe sasvim blizu Leeju i reče:

– Big Jim je još napola uzet. Nesiguran je na nogama. Poludio je od straha za kćer. Kad napadnemo, moramo računati s tim. Glavni je posao naš. Dobro?

– Mislio sam da nije mogao odjednom ozdraviti – reče Lee.

– Ne može dakle sigurno ho-

dati. Neće nam biti lako. Kakav si strijelac?

Kockar se nasmije.

– Vjerojatno ne tako dobar kao ti, ali ako se izuzme Ringo Lane, možda su još samo dva njegova momka malko brža.

– Nadajmo se da ti nisu u logoru – progunda Lee i ogleda se preko ramena za Jimom i Jackom.

Svidala mi se Patricia – reče potihom Lasly Faro. – No pokazalo se da je nikad ne bih mogao dobiti. – Poslije stanke dodade: – Bit će tvrdo, što misliš?

– Bit će povuci-potegni – odgovori.

Kad su zvijezde zasjale u punom sjaju, tri jahača izađoše iz kanjona. Stali su. Jack Rimberland je pokazivao rukom smjer.

– Eno, ondje vidite dugu stijenu na kojoj sam ležao i promatrao logor. Brežuljak ne završava na samoj stijeni. Logor je u toj prodolini. Pred ciljem smo!

Svi su se zagledali u istom smjeru.

Prije negoli je itko progovorio, iznad njih se začuje glas:

– Hej, vi dolje, vidim vas! Tko ste?

Jahači su se trznuli. Iznad njih je dakle negdje u zaklonu stražar koji ih vidi.

Lesly Faro se uspravi u sedlu i reče glasno:

– Shorty, budi bez brige! Ja sam, Lesly Faro! Htio bih s nekoliko prijatelja sudjelovati u sadašnjem poslu. Kao što znaš, i ja imam s Jimom Rimberlandom nekih računa. Shorty, dolazimo!

Lesly Faro se počeo penjati.

Uskoro su ugledali stražara ispred jedne stijene. S puškom

u rukama stražar reče:

— Faro, stani ovamo! Poslat ću nekoga k vama dolje. Strpljenja! Nitko vas nije pozvao.

Čovjek zazviždi triput kratko. Istoga trenutka potjera Lee svoga pastuha. Snažna životinja pojuri uzbrdo kao da leti.

Stražar podigne pušku, ali Lee ga je dobro vidio i bio je brži. Stari kolt je opalio i stražar, kojega je Lesly Faro prepoznao po glasu, pade kao pokoren, zatim se počeo kotrljati prema jahačima.

Sad nije preostalo drugo nego da se bezobzirno napadne.

„Žučko“ je grabio hrptom brda i onda se sjurio prema dolini. Lee ugleda vatru i tri osvijetljene barake. Razabirali su se i ljudi u kretanju.

Jedna su se vrata otvorila i van se prosuo snop svjetla. U koralima se zapažalo komešanje. Kod pojila stajali su još natovareni konji.

S različitih strana sijevnuše revolveri. Broderick Lee je daleko odmakao pred drugima jer se konji nisu mogli mjeriti sa „Žučkom“. Pastuh je divlje rzao. Lee se priljubio uz njega i čudio se da još nije pogođen.

Kad je projurio pokraj prve nastambe, iz nje je izletio čovjek. Natrčao je ravno na metak. Lee pojuri dalje. Zatim se baci sa sedla, ugruva se, otkotrlja do zida druge barake i pripije uz njega.

„Žučkov“ se topot udaljavao. Lee opsuje. Morao je pustiti pastuha, a nije bio siguran da će životinja htjeti doći natrag.

No nije bilo vremena za razmišljanje o konju. Napad je počeo i valja se boriti u mraku s nepoznatim brojem ljudi.

U noći su se izmiješali glasovi napadača i napadnutih.

Na rukama i koljenima odšulja se Lee do ugla. U prvoj baraci svjetlo je u međuvremenu ugašeno. Iz vrata pred kojima je ležao kradljivac kojega je Lee dohvatio prvim metkom neprestano je sijevalo. Od koralata također se žestoko pucalo. Po Broderickovu sudu, ondje su dvojica ležala u zaklonu.

Lesly Faro je vikao:

— Lee! Brod Lee?

S druge strane javio se Jack Rimberland:

— U manjoj baraci! Lee, čuješ me? Moja su ona dvojica kod koralata. Kreni po Pat!

Lee nije odgovarao, iako je situacija sad bila prilično jasna. Ležao je između druge i prve barake. Jack je između treće i koralata. Lesly Faro vjerojatno je sjašio kod prve. Big Jim se nije čuo.

Ako je Jackov izvještaj točan, u logoru se nalazilo šest razbojnika. S dvojicom pridošlih bilo bi ih osam. Nadmoć je velika.

Lee klizne za ugao. Iznad njega se nalazio prozorčić nalik na puškarnicu. Neki je čovjek unutra psovao i dovikivao:

— Charly, nema ih mnogo! Izadimo prije nego što podmetnu vatru!

— Tracy, izidi! — dobaci drugi glas.

Lee se uspravi. Gurnuo je cijev kroz prozorčić i triput opalio. Čuo je krik jednoga čovjeka i zatim psovke drugoga. Lee se brzo baci na zemlju jer se od koralata osulo olovo. Sa zida se otkidalo iverje.

Tada je bljesnulo zdesna i slijeva kod obora. Lijevo je zacijelo bio Jim Rimberland. Strijelci

su se našli u unakrsnoj vatri. Kod prve barake žustro je pucao Lesly Faro.

Lee se počeo prebacivati. Kad je protrčao ispred otvorenih vrata, unutra je sijevalo. Osjetio na leđima bol kao da ga je pogodio bič. Bacio se na pod i ot- kotrljao do praga.

— Onda, momak, hoćemo li? — viknuo je.

Odmah je bljesnulo. Lee iskoristi priliku. Nije promašio.

Lee otpuže do drugoga kata, sklopča se ondje i napuni revolver.

Odjednom je pucnjava utihla. Iz smjera korala čulo se bolno zapomaganje.

Odnekud iz tame javi se Jack Rimberland:

— Lee?

Iz smjera prve nastambe čuo se Lesly Faro. Govorio je kao da je promukao. Ili kao da nešto svladava.

— Dobro je — reče. Pogodio sam ga. Jedan leži pred vratima. Do vruga, Lee, gdje si?

Zatim se začuo korak Jima Rimberlanda. Približavao se povlačeći noge. Lee ga je mogao prilično jasno vidjeti. Gorostas je išao polako. Često je posrtao. Sapseo se o nešto i pao. Čulo se kako psuje.

Lee se sjeti da je pred barakama gorjela vatra. U zraku se osjećao vlažan dim. Netko je dakle vatru polio vodom. To se moralo dogoditi kad se on bacio iz sedla i kotrljao u zaklon. Neki je razbojnik za gašenje možda upotrijebio kotao s kavom koji uvijek visi iznad ognjišta.

Lee krene i dopre do treće barake. Vrata bijahu zatvorena.

— Patricia?! — poviče.

— Ovdje sam! — odazove se djevojka. — Sa mnom su dvojica.

Brederick Lee se ogleda oko sebe i udari ramenom u vrata, ne ispuštajući pri tom iz vida maleni prozor.

Lee nejasno razazna neko lice i pogleda ravno u plamen oružja. Strijelac se nagnuo van da bi mogao gađati.

Na to je Lee čekao, zato je riskirao. Metak ga je okrznuo po vrhu ramena. Munjevito je dvaput opalio.

Nekoliko trenutaka vladala je tišina. Poslije te stanke u baraci je netko počeo psovati. Kod prozora je palo teško tijelo na pod.

Lee se ponovo baci na vrata, no bila su prečvrsta.

Teško dišući došao je Jack Rimberland. Lesly Faro je prilazio klateći se s druge strane. Prispio je i Jim Rimberland. Hvatajući dah naslonio se na zid pokraj ulaza.

— Do vruga, rastavit ćemo baraku! — vikao je Jack.

Nekoliko sekundi poslije toga čulo se samo disanje.

Tad se javi zadnji bandit iz barake:

— Hej, vi vani, ne pružite li mi priliku, povest ću djevojku sa sobom u smrt!

Lee je odmah prepoznao glas. Bio je to Juan Mescal.

Big Jim Rimberland napuni pluća i reče:

— Izidi, momak! Ako se mojoj kćerki nije ništa dogodilo, možeš slobodno otići. Dođi, na moju riječ! Ja sam Jim Rimberland. Kćeri, jesu li ti što učinili?

— Nisu, tata! Pusti ga da ode!

Ponovo je neko vrijeme vladala tišina. Onda je zastrugao

poprečni zasun. Pojavio se Juan Mescal.

— Prema tome, mogu otići?

— pitao je promuklo.

— Big Jim ti je dao riječ, idi! — obracne se Lee, odgurne Juana Mescala i zapali šibicu.

Na grubom stolu bila je svjetiljka. Broderick je upali i okrene se prema Patriciji koja je vezanih ruku mirovala na ležaju. Broderick izvadi nož i prereže uže.

— Hvala, Lee! — reče djevojka s olakšanjem, ustade i pođe prema ocu.

Jim Rimberland je s mukom podigao nogu preko praga. Nasionio se na vratnice i zagrlio kćer.

— Pat — grcao je — dijete moje! Uistinu ti se ništa nije dogodilo? Sjajno! Ovoga trenutka dobio sam ponovo kćer i sina! Sina kakvoga sam želio! Pat, tvoj je brat pravi Rimberland! Mislim da sam griješio ...

— Sve je dobro, tata! — javi se Jack. — Zaista nisam bio ni za što. Nitko se nije sa mnom mogao ponositi. Tek prije nekoliko dana počelo se u meni zbivati nešto, i, eto ...

— Možda sam ti ja pri tom pomogao — umješa se Lesly Faro. — Jack, gadno sam se ponio prema tebi! Kad se činilo da si sve izgubio, kad si se našao pred odlukom da propadneš ili da postaneš pravi čovjek, uspio si se trgnuti. Ali, ljudi, nije vrijeme za razgovor! Moglo bi se dogoditi da Ringo Lane ili netko od njegovih ljudi bane u logor. Juan Mescal može alarmirati bandu.

Četiri ranjena, dva mrtva i Juan Mescal kojemu je dano da pobjegne, to bijaše cijena što ju

je platila Laneova banda za otmicu.

Leeja je okrnulo na dva mjesta. Rane su ga pekle. Faro je ranjen u nadlakticu. Jack je krvario iz lijeve ruke. Pošteđen je samo Jim Rimberland.

Jim Rimberland je nestrpljivo sjedio u sedlu, dok su se ostala trojica bavila ranjenicima. Previli su ih i dovukli do valova za vodu.

— Juan Mescal će se jamčano vratiti s nekim od vaših — reče Lee. — Pobrinut će se za vas.

— Idi do vraga! — dobaci mu jedan ranjenik. — Svi ćete vi još dobiti svoje!

— Svatko dobiva svoje, kao što si vidio — podsmjehne se Broderick i pride konju Jima Rimberlanda.

— Eto, posao je gotov! — reče mirno.

— Lee, dugujem vam zahvalnost — izgovori Big Jim polako.

— Dugujem ...

— Sve je dobro, Rimberland — odmahne Broderick. — Jack — reče — potjeraj konje iz korala!

— Odmah ću to napraviti, Brod, ali ne bi li ti najprije izabrao dobru životinju. Naši su konji ostali u blizini, no čini se da je tvoj »Žučko« nestao. Vjerojatno ćeš ga ponovo dugo goniti.

— Tražit ću ga pješice — reče Lee. — Uvjeran sam da će doći k meni kad bude čuo moj glas. Idite, ne gubite vrijeme!

Htjede otići, kad se javi Jim Rimberland:

— Lee, da li biste htjeli biti moj predradnik? Hoćete li voditi ranč »Rimberland« i napraviti od Jacka dobroga rančera? Ja to više ne mogu. Moje je vri-

jeme prošlo, vrijeme kad sam bio najbolji i najtvrdi među svojim ljudima. Ostario sam. Nikad više neću moći dobro hodati. Ranču je potreban zdrav i odlučan čovjek s iskustvom. Ringo Lane se neće još predati. Lee, hoćete li mi pomoći?

Broderick priđe i zagleda se u Jima. Zatim pogleda Patriciju. Djevojka se nasmiješila.

— Radovala bih se tomu — rekla je. — Vi biste vodili ranč drugačije negoli moj otac, ali sve bi bilo na svomu mjestu. Brod, je li u Arizoni ljepše negoli ovdje? I ...

— Da, Brod — uleti Patriciji u riječ Jack Rimmerland — bilo bi dobro da ostaneš. Postali smo prijatelji, je li? Radili bismo zajedno. Pobjedili bi Ringa Lane, ovaj će kraj godinama biti leglo razbojnika, krađe i otmičara! Brod, razmisli!

Broderick Lee se obrati Jimu Rimmerlandu:

— A što je s pastuhom? Vi ostajete kod odluke da moga »Žučka« ubijete ili da ga date ubiti?

— Ne! — odsječno će Jim Rimmerland i polako pođe.

— Odviše je ponosan da vas još jednom moli — reče djevojka.

— Možda ću doći — potihlo će Lee i ode.

Djevojka je gledala za njim i uzdisala.

— Čovjek kojega bih mogla voljeti — šapne sama sebi.

To je mogao pročitati u svojim očima. Ako nije ravnodušan vratit će se. Možda će doći također zbog Jacka. Zavolio ga je.

Poslije tih riječi djevojka pođe za muškarcima.

Lee je lutao po tami. Kad se

dovoljno udaljio od naselja, s vremena na vrijeme oštro bi zazviždao.

Nije potrajalo dugo i u daljini se začulo rzanje.

Broderick stade. I počeo dozivati »Žučko«! »Yellow«! »Mister«! »Žučko«!

Minute su prolazile.

Odjednom se iz tame pojavi snažna životinja.

— Hej, prijatelju, »Žučko«, dođi! Hajde, momče, moramo u svoj logor. Zatim moram razmisliti hoću li s tobom ostati u ovom kraju.

XVI

Kad su stigli na ranč, uz Patricijinu i Jackovu pomoć Jim Rimmerland uspio je još nekako doći do postelje. Ovdje je klonuo.

— Bilo je to previše za mene — rekao je. — Sad vidim kako sam beskoristan.

Začas je zaspao od iscrpljenosti.

Jack svuče ocu čizme i otpaše ga. Patricia i on su ga promatrali. Bio je uistinu star i izrađen.

— Sestro — reče Jack — ja ću još jednom otići k Brodericku i zamoliti ga za pomoć.

— Jack, neće biti potrebno. On će doći. Znam to. Ostane li ovdje, uskoro će ga svi zvati Big Brod Lee. Toga bih čovjeka mogla voljeti.

Poslije tih riječi djevojka brzo napusti sobu.

Jack je izašao na verandu. Odatle je ugledao poražene s Rimmerlandova ranča. Ljudi su dolazili polako, noseći svoje ranjenike.

Jack brzo pozove kuhara i

reće mu da 'odmah pripremi krepak obrok. Zatim je krenuo u susret kaubojima.

Charly Skinner ga odmjeri praznim pogledom i reče:

— Jack, tvoj će nas otac vjerojatno poslati do vraga zato što nismo dohnali ukradena goveda, ali upali smo u stupicu i izgubili smo konje. Ja sam gazdi rekao...

Umorni ljudi potražiše okrepu.

Big Jim Rimmerland se probudio tek oko podneva sljedećega dana. Obrijao se, obukao najbolje odijelo i naredio da mu se na verandi postavi bogat stol. Došli su također Jack i Patricia. Prišao je i Charly Skinner, ali prije negoli je ista zaustavio, reče mu Big Jim:

— Sve je dobro, Charly! Pravi ste momci, ali Ringo vas je nadmudrio. Bio je lukaviji. Ništa zato, Charly! Neka se ljudi odmore. Sutra ćete nastaviti posao ondje gdje ste ga prekinuli prije nekoliko dana.

Charly Skinner odahne s olakšanjem i brzo nestane u dugoj zajedničkoj spavaonici.

Big Jim je pogledao kćer i sina.

— Je li bio ovdje vaš junački ujak Jube? — upita mirno.

— Nije — odgovori Jack.

— Onda moram ja k njemu — mračno će Jim. — Pripremi mi laka kola, mladiću. Moram u grad.

— Smijem li s tobom?

— Ne! Jack, sada smo prijatelji, ali kad se vratim počinje za tebe teško vrijeme. Ne mogu ti mnogo pomoći, osim savjetom. Morat ćeš se dokazati pred ljudima i mnogo učiti. Ako Ringo Lane ostavi što god od ovoga

ranča prije negoli ga isključimo, morat ćeš biti dobar predradnik. Pokazao si odlučnost i hrabrost, i to me umiruje. Možda sam te godinama krivo...

— Ah, tata! — reče Jack i ode da upregne konje.

— Broderick Lee će doći — reče Patricia. — Sretna sam, tata, što si uvidio...

— Da, mnogošto sam radio krivo — potiho će Big Jim. — Uvijek sam se osjećao velik i moćan i uvijek sam vjerovao kako mi prijatelji nisu potrebni. Krivo! Potpuno krivo! Kad bi Lee ovdje bio predradnik, ja više ne bih dijelio naredbe. Moje je vrijeme prošlo.

Kasno poslije podne prođe Jim Rimmerland između prvih gradskih kuća. Prošao je pokraj trgovine hranom, uz hotel, trgovinu mješovitom robom i pokraj staje. Stao je pred šerifovim uredom. Pogleda u vrata, poravna revolvere i gurne šešir prema zatiljku.

— Jube, izidi! — reče vrlo glasno i oštro.

Iz saluna »Million« na drugoj strani izide Lesly Faro i zastane na rubu pješačke staze. Na hotelskom prozoru promolila je glavu Kate Bruggs. I ona je promatrala staroga čovjeka ispred šerifova ureda.

Big Jim Rimmerland pričekao nekoliko trenutaka. Kad se vrata nisu otvarala, izvukao je revolver, prišao bliže i udario drškom umjesto kucanja. Zatim se vratio tri koraka i viknuo:

— Jube, izidi!

Vrata su se otvorila.

Pojavio se Jube Rimmerland, visok, snažan, oštra lica, svjetlu-

1|2|3|4|5|6|7|8|9|10|11|12|13|14|15|16|17|18|19|20|21|22|23|24

Svakog trinaestog u
mjesecu kriminalisti-
čki bestseleri u bibli-
oteci TRAG!

cavih očiju.

Na sebi je imao bijelu košulju sa crnom mašnicom. Oko vitka struka bio je prikopčan ukrašen remen sa dva teška kolta dršci kojih bijahu okrenuti naprijed.

Jube Rimberland odmjeri brata, kimne i reče:

– Znači, ponovo možeš hodati. I zato si odmah došao rikati pred moja vrata? Opet si tako moćan? Veseli te to, ili imaš neki osobit razlog da ovdje urlaš?

Jubal Rimberland se osmijehne i pomakne u stranu.

– Udi! – reče. – Proslavit ćemo tvoje hodanje bocom dobrog pića. Sjajno je što si ponovo na nogama!

Jubal Rimberland pokaže Jimu Rimberlandu rukom da ude. Ali Big Jim odbije to kretanjem glave i položi ruku na oružje.

– Jube – reče glasno, tako da su svi radoznalci mogli čuti – čovjek može biti svinja i osjećati se u svojoj koži gospodski, je li?

– Ne razumijem. Što to znači?

– To znači da je s tobom u ovom gradu i u ovom kraju svršeno. Postao si suradnik bande Ringa Lanea. Radio si za njega. Za svaku kravu što mi ju je Ringo Lane ukrado, ti si dobivao svoj dio. Vjerovao sam ti. Uredio sam da te imenuju šerifom, a ti si me prevario i izdao. Svakoga drugoga čovjeka sad bih ustrijelio, ali ti si moj brat. Ne želim te više gledati ovdje. Hajde! Uzmi konja i nestani! Idi što dalje i ne vraćaj se! Kreći!

Promatrači, koji bijahu prišli

sasvim blizu, sad su uzmakli.

Jubal Rimberland spustio je ruke prema oružju. Braća su stajala sučelice, spremna za borbu.

– Uzeo sam samo svoj dio – procijedi Jubal Rimberland bijesno. – Cijeloga života radio sam za tebe prljave poslove. Mojom si pomoći postao velik i moćan. I čitavo sam vrijeme vjerovao da ću jednoga dana dobiti polovicu. No prevario si me! Imao sam uvid u tvoju oporuku. Odredio si mi smiješnu svotu za uzdržavanje. Kad si ti prevario mene, prevario sam i ja tebe! Uzeo sam što mi pripada. Jim, nosi se do vraga! Ionako si propao. Ovaj grad i ovaj kraj uskoro će pripadati drugim ljudima. Tvoje je vrijeme prošlo. Gubi se!

Jubal Rimberland pljune bratu pred noge.

– Jube, nikad nisi vrijedio ništa. Zato sam te morao držati na kratkoj uzici i odrediti što da radiš. Jest, radio si prljave poslove za mene i za moj ranč, ali ti bi ih za dobru plaću radio svagdje. Takav si. Plaćao sam te kao svakoga revolveraša koji se borio za moje prohibitke. Za sve si primio nagradu. Nema dugova. Ja volim svoj ranč, Jube, previše ga volim da bih ti dao dio. Ti bi ga odmah zakartao ili bi ga prodao. Ranč više ne bi bio cjelina. Poznata mi je tvoja želja, Jube, da jednoga dana živiš u nekom velegradu na istoku. Možda nisam održao obećanje, ali to nisam učinio zbog golog koristoljublja nego zbog ljubavi prema ranču. Prema tomu, sad je sve objašnjeno. Ja osporavam tebi obećani dio, a

FOKUS

POVIJEST JE UČITELJICA ŽIVOTA »FOKUS« JE NJEZIN UČENIK

Zato: ako vas zanimaju ratna zbivanja, tamne stranice
povijesti, biografije velikih ljudi, znanost, umjetnost –
»FOKUS« misli na vas...

Sve što se danas događa ima korijene u povijesti. Kako
ćete približiti povijest sebi?

Čitajući »FOKUS«!

Da biste bili sigurni da ćete dobiti **SVAKI** broj
»FOKUSA«, najlakši i najsigurniji put jest – pretplata.

Godišnja pretplata za »FOKUS«
iznosi 200 dinara što znači da ste **DVA BROJA DOBILI
BESPLATNO.**

Svaki pretplatnik dobiva besplatno knjigu »Atentati« i
gramofonsku ploču.

Redakcija »Fokus«

NARUDŽBENICA

Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb

Ovom narudžbenicom pretplaćujem se na »Fokus«.
Godišnja pretplata iznosi 200 dinara.

IME I PREZIME

ULICA

POŠTANSKI BROJ I MJESTO

ti pripadaš bandi Ringa Lanea. Dobro, sad su to svi čuli. I svakomu je jasno da ovaj kraj više nije dovoljno velik za nas obadvojicu! Hoću li te morati goniti revolverom, ili ćeš otići sâm?

— Pokušaj revolverom! Kladim se da nećeš smoći snage da pucaš u brata. Ili pokušaj, ta ti si Big Jim!

— Jube, kradljivac stoke ostaje kradljivcem i onda ako ti je rodeni brat. A ti, kradljivče, nosiš na prsima šerifsku zvizdu!

— Hajde, pokušaj, stari razbojnice! — hihotao je podrugljivo Jubal Rimberland.

Na cesti su se pojavila dva jahača. Bezobzirno su se probijali kroz mnoštvo znatiželjnika. Jim i Jubal Rimberland okrenuše se prema došljacima.

Bili su to Ringo Lane i Juan Mescal.

Jubal Rimberland se osmjehne.

Big Jim Rimberland se obrati jahačima:

— Silazi s konja, Ringo Lane! — reče oštro.

Ljudi počеше bježati u kuće, sklanjati se u prolaze i najbliže zaklone.

Cesta začas ostade prazna. Ovdje su još samo Big Jim Rimberland, njegov brat, Ringo Lane i Juan Mescal.

Jedino na drugoj strani, ispred svoga saluna još je stajao Lesly Faro. Stajao je mirno i promatrao što se prijeko događa.

Ringo Lange i Juan Mescal zaustaviše konje na dvadesetak metara ispred šerifova ureda. Sišli su, no samo Ringo Lange pode naprijed.

Hodao je mačjim korakom,

očiju uprtih u Jubala i Jima Rimberlanda.

— Big Jim — reče Ringo Lane — Lijepo si me prevario! Mislio sam kako miruješ u svojim invalidskim kolicima, a ti se klatariš naokolo. Pa, kad je tomu tako, pobit ćemo se revolverima. Ionako smo to predugo odgađali, je li?

— Predugo živiš, Lane! Trebalo je da te objesim zajedno s tvojim ocem i braćom, a ne da ostavljam loše sjeme — reče Jim i posegne obadvjema rukama za oružjem.

Big Jim trgne revolvere i podiže ih prema Ringu Laneu. Pri tom je zakoračio prema njemu. Kad je okinuo, pred njim je bljesnulo. Osjetio je bol u blizini srca i pao na koljena. Pokušao je još jednom podići revolver, no nije uspijevao.

Jim padne na lice. Ležao je u prašini golem, samo star, vrlo star.

Big Jim Rimberland bijaše mrtav.

Lesly Faro se nije micao sa verande svoga saluna.

Nepomični Faro okrene međutim odjednom glavu prema ulazu u grad. Ondje se pojavio jahač.

Čovjek koji je dolazio bio je u sedlu žutoga pastuha a za sobom je vodio još dva konja. Jedna od životinja bila je za nošenje tereta.

Dolazio je Broderick Lee.

Lee stade u ravnini saluna i zagleda se u Ringa Lanea i Juana Mescala.

— Lesly, što se događa? — upita Lee, ne odvrćajući pogled od Ringa Lanea.

— Ringo Lane je dovršio revolverski okršaj s Jimom Rim-

berlandom – reče Lesly Faro.

– Lesly, nisi pomogao Jimu Rimberlandu?

– Nisam! Juan Mescal se također nije miješao u borbu. Lee, čovjek kojemu su objesili o granu oca i braću ima, po momemu mišljenju, pravo na borbu licem u lice. Nitko se u to ne smije miješati.

Broderick Lee kimne.

Sišavši sa sedla krene ravno prema Ringu Laneu koji je još stajao na svomu mjestu s revolverom u ruci.

– Hej, momče, ti si taj lovac na konje? – reče Ringo Lane.

– Pogodio si! I novi predradnik na Rimberlandovu ranču, što nisi mogao znati, bistro momče! – uzvratila Lee posprdno. – Nego, slušaj, nas se dvojica nećemo na cesti natjecati u govorništvu, je li?

S tim riječima trgne oružje. Budući da je Ringo Lane svoj revolver već držao u rukama, opalio je prvi.

Lee se zanese kao da će se zavrtjeti u krugu. Ali unatoč tomu podigao je dugu cijev svoga peacemakera poput velikog kažiprsta. Pucanj. Vidio je kako se Ringo Lane nagnuo u neprirodan položaj. Kao u nekom polusnu spuštao se na koljena. Pri tom je polako podizao oružje.

– Jube! – vikao je. – Jube, pomози mi da smaknem ovoga kućkinog sina!

Šerif se trgne kao da će pokušati pružiti pomoć.

Juan Mescal divlje krikne i pognut krene naprijed.

Lee odskoči koliko je mogao ali ga je Juan Mescal ipak pogodio.

Na lijevoj lopatici pojavila se krvava mrlja.

Lee se uspravi i umiri ruku. Nije bilo dvojbe, pogodio je. Istoga trenutka dobio je metak sa šerifove strane. Pao je, otkotrljao se po prašini i onda s mukom podigao glavu.

Jednim pogledom Lee osmotri situaciju na cesti.

Juan Mescal je ležao na zemlji nepomičan. No Jubal Rimberland upravo je silazio s verande sa spremnim revolverom u ruci. Uperio ga je u Brodericka i povikao:

– Ovaj metak nećeš preživjeti! Sad ću te dokrajčiti!

Lee htjede podići oružje i preteći šerifa, ali ruka više nije slušala. Lee nehotice zažmiri.

Sasvim blizu sebe začuje pucanj. Kad ga ništa nije pogodio, pogledao je u smjeru iz kojega je dolazio Jubal Rimberland.

Šerif je posrtao. Lee se ponovo počeo kotrljati. Iznad njega je stajao Lesly Faro. Iz cijevi njegova revólvera još se dimilo. Kockar je skočio s verande svoga saluna i jednim je metkom zadržao Jubala Rimberlanda.

Lesly Faro se sagne.

– Trojica su previše za tebe, Lee! – reče. – Nisam mogao podnijeti! Ti bi pucali i u leđa.

XVII

Kad se nekoliko dana nakon toga Broderick Lee probudio, kraj njegove postelje sjedila je Patricia Rimberland. Bila je u tamnoj haljini, isplakanih očiju.

– Gdje sam? – upita Lee prebijenim glasom.

– A gdje bi bio?
– Moram ići.
– Kamo?
– Na ranč »Rimberland« –
reče i zagleda se u Patriciju.
– Onda si na cilju, lovče! –
reče djevojka.
– To si ti, Pat? Reci, jesam li
jako izrešetan! Hoću li moći
raditi?
– Liječnik kaže da ćeš za
četiri tjedna biti u sedlu. A
prije negoli me pitaš, reći ću ti
da je tvoj »Žučko« ovdje pod
prozorom. Dopušta čak da mu
pružam hranu.
Lee umorno pogleda prema
prozorskim staklima. Činilo
mu se da su zamagljena. Ali
mu se činilo također da nazire

iza njih konjsku glavu, da čuje
tiho frktanje.

– Ovdje sam, »Žučko«! –
reče Lee i pade ponovo u san.

U sobu užurbano uđe Jack
Rimberland. Sestra ga upozori
da bude tiši. Jack stade i onda
potiho upita:

– Što je rekao?

– Ostat će kod nas.

– Bit ćemo drugovi! – ve-
selo će Jack. – Partneri!

– To neće biti potrebno,
Jack – reče djevojka i položi
ruku na ranjenikovo čelo. –
Sigurna sam da to neće biti
potrebno. On me neće ostaviti.
Pročitala sam to u njegovim
očima.

U PRIPREMI:

Tad Richards:
VRUČA SEDLA

**U ODMORU RS MAGAZIN
U RS MAGAZINU ODMOR**

I KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA